

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 29-30 marca 2014r. na kierunku pedagogika prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych i społecznych na poziomie studiów I stopnia o profilu¹ ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Wyższej Szkoły im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. Renata Stojcka - Zuber członek PKA
członkowie:

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

dr hab. Monika Szpringer – ekspert PKA

mgr Artur Gawryszewski – ekspert formalno – prawny PKA

Edyta Praciak – przedstawiciel Parlamentu Studentów RP

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonej hospitacji zajęć, analizy prac dyplomowych i ich recenzji, spotkań z nauczycielami akademickimi i studentami ocenianego kierunku studiów oraz oglądu bazy dydaktycznej, w której prowadzone są zajęcia dydaktyczne.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę².

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

¹ nie dotyczy kształcenia rozpoczętego w okresie poprzedzającym wprowadzenie profili kształcenia;

² Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Misja Uczelni (zweryfikowana i uzupełniona zgodnie z uchwałą senatu nr 147/2012 z dnia 16.11.2012r.) została określona w następujący sposób:” *Państwowa Szkoła Wyższa im.Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej nawiązując do tradycji powstałej w 1628 r. Akademii Bialskiej ma aspiracje stać się w pełni nowoczesną, akademicką szkołą wyższą i zasięgu regionalnym. W dążeniu do akademickości, jej misją jest kształcenie młodzieży na wysokim poziomie jakościowym na studiach I, II i III stopnia ze szczególnym uwzględnieniem kierunków medycznych, ekonomicznych i technicznych oraz inicjowanie i prowadzenie badań naukowych a także działań na rzecz rozwoju miasta i regionu.*”

Misja Uczelni **pomijająca kształcenie na kierunku pedagogika**, stała się podstawą do określenia strategii jej rozwoju na lata 2011-2018 (dokument podpisany przez Rektora PSW w Białej Podlasce), która w swym pierwszym zdaniu zakłada” *od PWSZ w 2000r., przez PSW w 2009r. do AB- Akademii Bialskiej w roku akademickim 2016/2017*”. W strategii przyjęto 9 podstawowych celów, których realizacja wyznaczać ma drogę rozwoju Uczelni. Te cele to: 1.Przygotowanie warunków do utworzenia Akademii Bialskiej w roku akademickim 2016/2017 (realizacji tego celu ma służyć m.in.utworzenie Wydziału Zdrowia i Nauk Społecznych oraz Wydziału Nauk Ekonomicznych); 2.Rozwój kadry naukowo – dydaktycznej (poprzez wspomaganie rozwoju własnej kadry, zatrudnianie kadry z Ukrainy, Białorusi i innych państw, oraz drenaż rynku krajowego w grupie emerytowanych samodzielnych pracowników nauki); 3.Rozwój działalności dydaktycznej (poprzez powołanie 4 nowych kierunków i utworzenie studiów II stopnia na 5 prowadzonych kierunkach); 4.Rozwój działalności naukowo – dydaktycznej (poprzez uzyskanie uprawnień do otwierania przewodów doktorskich na 3 kierunkach; uzyskanie punktacji Impact Factor dla wydawanych czasopism, rozwój badań naukowych , utworzenie Ośrodka Obliczeniowego); 5.Rozwój infrastruktury Uczelni (poprzez budowę kompleksu sportowego rozbudowę biblioteki, budowę Instytutu Budownictwa i Mechaniki Maszyn i inne); 6. Rozwój współpracy międzynarodowej (nowe umowy z państwami europejskimi, promocja i nabór studentów zagranicznych); 7.Zwiększenie roli Uczelni w regionie (współpraca z władzami, stworzenie Akademickiego Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości); 8.Doskonalenie procesu zarządzania i jakości Uczelni (audyt funkcjonowania; wnioski na 6 mln. na poprawę zarządzania i jakości uczelni); 9.Aktywizacja społeczności akademickiej (poprzez rozwój Biura Karier, Kół Naukowych, powołanie Stowarzyszenia Absolwentów Uczelni).

W tak określoną strategię rozwoju Uczelni, która jest tożsama ze strategią rozwoju Wydziału Zdrowia i Nauk Społecznych **częściowo** wpisuje się koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika.

Kierunek pedagogika prowadzony jest tylko na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Studenci mogą wybrać jedną z czterech specjalności, a mianowicie: **wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, resocjalizację i profilaktyką, doradztwo zawodowe, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą z terapią pedagogiczną**. Program studiów opracowany został **zgodnie** ze Standardami kształcenia dla kierunku studiów pedagogika opisane w załączniku nr 78 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12.07.2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia i **nie zgodnie** z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). W koncepcji przyjęto, że jednym z głównych celów prowadzonego kształcenia będzie przygotowanie przyszłych kadr oświatowych, których kwalifikacje zgodne będą z oczekiwaniami rynku i wymaganiami prawa. Przygotowana koncepcja nie spełnia jednak tych warunków. Nie jest bowiem zgodna z wymaganiami prawa (niewłaściwie przyjęte efekty kształcenia, niewłaściwie przyjęte punkty ECTS, niewłaściwe

określone kwalifikacje absolwenta wychowania przedszkolnego z edukacją wczesnoszkolną, nieodpowiednio dobrane niektóre placówki praktyk).

Prowadzone kształcenie charakteryzuje się różnorodnością o której świadczą prowadzone specjalności. Brak w nim natomiast pierwiastków innowacyjności.

- 2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, brali udział interesariusze wewnętrzni. Podstawowym organem kolegialnym Uczelni, który uczestniczył w procesie opracowywania koncepcji kształcenia jest Senat, w którego obradach czynny udział biali również studenci, poprzez wyrażanie swoich opinii m.in. w kwestii zmian w programach studiów. **W Zakładzie Pedagogiki przeprowadzono konsultacje z przedstawicielami studentów na temat programu studiów kierunku Pedagogika. Do interesariuszy wewnętrznych mających udział w kształtowaniu programu studiów należy zaliczyć także Radę ds. Jakości Kształcenia Zakładu Pedagogiki i Radę Programową Zakładu Pedagogiki oraz Uczelnianą Komisję ds. Programów, Studiów, Dydaktyki i Wychowania – które tworzą nauczyciele akademicy i studenci oraz Sekcję Praktyk i Biuro Karier PSW.**

Uczelnia zadeklarowała, że w celu skonsultowania przygotowywanej koncepcji kształcenia podjęła współpracę z następującymi instytucjami: **Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi nr 5 w Białej Podlaskiej, Ośrodek dla Uchodźców w Białej Podlaskiej, Zakład Karny w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe nr 15 w Białej Podlaskiej, Samorządowe Przedszkole Integracyjne nr 16 w Białej Podlaskiej, Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. KEN w Białej Podlaskiej, Szkoła Podstawowa nr 4 w Białej Podlaskiej, Bursa Szkolna w Białej Podlaskiej, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Białej Podlaskiej, Internat w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej, Zespół Szkół Specjalnych w Białej Podlaskiej.** Z dokumentacji Uczelni wynika, że współpraca dotyczyła nie koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, tylko różnych wspólnych działań społecznych. Spotkania dotyczące jakości kształcenia na wizytowanym kierunku zostały dopiero zaplanowane na kwiecień i maj 2014r. Można więc przypuszczać, że w tworzeniu koncepcji kształcenia interesariusze zewnętrzni nie brali udziału.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego³ znacząco Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika w niewielkim stopniu nawiązuje do misji Uczelni, która pomija w swej treści dążenie do kształcenia na wysokim poziomie na tym kierunku studiów. Koncepcja w niewielkim stopniu odpowiada celom strategicznym Uczelni, ponieważ nie jest zgodna z obowiązującym prawem, tym samym nie zapewnia nabycia

---

³ według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

oczekiwanych kwalifikacji. Przygotowana koncepcja, mimo iż nieprawidłowa, charakteryzuje się różnorodnością wprowadzoną poprzez 4 specjalności. Brak w niej natomiast pierwiastków innowacyjności.

2) W procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika brali udział interesariusze wewnątrzni, natomiast nie uczestniczyli w nim interesariusze zewnętrzni.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania sformułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzą; opis efektów jest publikowany.*

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej (Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych) na ocenianym kierunku pedagogika, studia I stopnia, zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują **na podjęcie zadań** związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. **Przyjęte efekty kształcenia nie wpisują się jednak w misję Uczelni**. W Uchwale (Uchwała nr 147/2012 z dnia 16.11.2012 r.) dotyczącej misji czytamy m.in. „w dążeniu do akademickości jej misją jest kształcenie młodzieży na wysokim poziomie jakościowym na studiach I, II, III stopnia, ze szczególnym uwzględnieniem **kierunków medycznych, ekonomicznych i technicznych (...)**”.

Senat Uczelni dnia 19.09.2012 roku (Uchwała nr 123/2012 Senatu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 19.09.2012 roku) zatwierdził efekty kształcenia dla kierunku pedagogika, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim lokując je **w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia** (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Opracowała własne efekty kształcenia, które powstały poprzez **przyjęcie wybranych efektów wzorcowych, modyfikację wybranych efektów wzorcowych i określenie dodatkowych efektów** i tak: w zakresie wiedzy przyjęto 21 efektów (K_W21), w zakresie umiejętności- 15 efektów (K_U15), a w zakresie kompetencji społecznych 9 efektów (K_K09). Dokonano odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przyjęte efekty kształcenia (nie biorąc oczywiście pod uwagę dodatkowo dopisanych efektów), jak wspomniano wyżej, przypisano obszarowi nauk społecznych i humanistycznych zgodnie z efektami wzorcowymi, a tym samym z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacja dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). **Odstąpienie od przyjęcia wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku pedagogika nie jest zgodne z art. 11 ust. 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym**

Dz.U. 2005 nr 164 poz. 1365 [„2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, może prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z: 1) wzorcowym opisem efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 (...)].

Jednostka/Uczelnia nie posiadająca pełnych uprawnień akademickich, tym samym zobowiązana jest do konstruowania programu kształcenia z wykorzystaniem jedynie efektów wzorcowych, tym bardziej, jeśli wskazuje jako profil kształcenia profil ogólnoakademicki. Egzemplifikacją sygnalizowanej niezgodności jest np. efekt K_W07 „ma elementarną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach, ze zwróceniem uwagi na systemy formalne i nieformalne, instytucjonalne i nieinstytucjonalne” (efekt wzorcowy „ma elementarną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach”); efekt K_W09 „zna podstawowe teorie w pedagogice, ich charakter i rolę w tworzeniu wiedzy pedagogicznej i w pracy edukacyjnej; odróżnia teorie potoczne od naukowych, teorie praktyczne, teoretyczno-praktyczne, teoretyczne i metateoretyczne oraz koncepcje, modele i praktyki edukacyjne; zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów” (wzorcowy „zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów”); K_U01 „potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich genezę, ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej, wskazuje na ich uwarunkowania i zależności” (wzorcowy K_U01 „potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej”); K_U14 „potrafi dokonać analizy własnych działań, dokonać ich ewaluacji (indywidualnie i w zespole) i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu” (wzorcowy „potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu”); K_K08 „odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje pracę edukacyjną, uwzględniając nauczanie etyczne Jana Pawła II” (wzorcowe „odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne”). **Oprócz modyfikowanych efektów wzorcowych dla kierunku pedagogika, przyjęto także dodatkowe efekty – K_W20 „ma wiedzę na temat poprawności wnioskowania, racjonalnej i emocjonalnej argumentacji oraz rozpoznania i rozróżniania błędów logicznych i nadużyć erystycznych”; K_W21 „posiada wiedzę, obejmującą teorię, terminologię i metodykę w zakresie wybranej i zrealizowanej podczas studiów specjalności”; K_U15 „Potrafi opanować całościowy projekt badawczy, przedstawić go w formie pisemnej (zwartej monografii) i użyć argumentów w obronie przedstawionych wniosków”; K_K09 „posiada kompetencje społeczne właściwe zawodom powiązanim z wybraną i zrealizowaną specjalnością.**

W Uczelni obowiązują także efekty tzw. specjalnościowe dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i klas I-III szkoły podstawowej. **Należy je ocenić pozytywnie, zaznaczając, że dla pozostałych specjalności nie opracowano efektów specjalnościowych.** Widoczny jest brak konsekwencji Uczelni w tym zakresie.

W sylabusach do przedmiotu nazywanych w PSW w Białej Podlaskiej „**kartami modułu kształcenia**” zostały określone **efekty przedmiotowe**, które posiadają odniesienie do efektów kierunkowych. Niniejsze odniesienie nie może być jednak wiążące, gdyż jak wskazano wyżej, Uczelnia nie przyjęła obligatoryjnych dla Niej wzorcowych efektów kształcenia.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych **wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskich** – program wychowania przedszkolnego z edukacją wczesnoszkolną, **jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia** przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, sylabusy opracowane do poszczególnych przedmiotów. Szkoda jednak, że **Uczelnia nie opracowała matrycy odniesienia przyjętych efektów nauczycielskich do efektów kierunkowych.**

Odnosząc się do wcześniejszych programów kształcenia (realizowanych od r. ak. 2011/2012), które obowiązują obecnie na III roku studiów - tj.: studia stacjonarne – wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, resocjalizacja i profilaktyka, doradztwo zawodowe; studia niestacjonarne- wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, doradztwo zawodowe - na kierunku pedagogika w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej **należy stwierdzić ich zgodność ze standardami kształcenia** obowiązującymi przed wejściem w życie Krajowych Ram Kwalifikacji.

Dla prowadzonych specjalności w formule KRK realizowanych na kierunku pedagogika, opracowano matryce realizacji efektów kształcenia. Sporządzone matryce przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wszystkim przedmiotom realizowanym w ramach programów kształcenia na kierunku pedagogika i wszystkim prowadzonym w ramach kierunku specjalnościom – wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, resocjalizacja i profilaktyka, doradztwo zawodowe. Analiza matrycy wskazuje, iż wszystkie efekty kierunkowe znajdują swoją realizację w przypisanych im przedmiotach, lecz widoczna jest znaczna różnica w ich natężeniu. Przykładowo, zmodyfikowany przez Uczelnię efekt K_K08 odniesiony jest do 23 przedmiotów, a efekt tzw. dopisany (nie wynikający z wzorcowych) K_K09 przypisany jest tylko do 1 przedmiotu, podobnie jak efekt K_U08. Uczelnia nie opracowała jednak, ani w matrycy, ani w sylabusach nasycenia realizacji efektów kształcenia.

Powyższe wskazuje, że konieczna jest korekta matrycy, a tym samym sylabusów przedmiotowych.

Analiza matrycy efektów i sylabusów przedmiotowych pozwala uznać, iż istnieje spójność kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. Problem jednak polega na tym, że **istniejąca spójność określona jest w niepoprawnie przyjętym układzie efektów kształcenia, który nie uwzględnił wymogów ustawy.** Mimo, iż istnieje możliwość osiągnięcia przez studentów przyjętych efektów kształcenia, poprzez realizację poszczególnych przedmiotów, czy też grup przedmiotów oraz praktyk zawodowych, to nie

ma już takiej możliwości w zakresie osiągnięcia obowiązujących studentów pedagogiki białskiej uczelni wzorcowych efektów kształcenia.

Zarówno **efekty kształcenia, jak i sylabusy przedmiotowe są dostępne** w formie papierowej w gabinecie Kierownika Zakładu Pedagogiki, jak i elektronicznej na stronie internetowej Uczelni www.pswbp.pl. Potwierdzili to na spotkaniach pracownicy Uczelni oraz studenci.

2) *Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.*

Uczelnia przyjęła inne niż wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku pedagogika. Wprawdzie efekty te są sformułowane w sposób zrozumiały i jak wynika z sylabusów przedmiotowych w większości są sprawdzalne, to jednak kolejny raz należy zaznaczyć, że nie są one właściwe dla prowadzonego kształcenia. Tak więc ich jasna formuła i możliwość sprawdzalności, nie przekłada się na osiągnięcie wzorcowych efektów kształcenia obowiązkowych dla wizytowanego kierunku.

3) *Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.*

Podczas wizytacji programowej w PSW w Białej Podlaskiej na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów) i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167).

Jednym z istotnych elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. W Uczelni opracowane są suplementy dla wszystkich realizowanych specjalności. Do niektórych ich zapisów można mieć zastrzeżenia. Chodzi o nieuwzględnienie w nich ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji. W suplementach brak jest dokładnych danych o odbytych praktykach, które winny być ujęte w pkt. VI. *Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach.* W tym miejscu w suplementcie nie znajduje się żaden zapis.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia nazwane sposobami oceny, zaprezentowano w opracowanych sylabusach przedmiotowych, określanych w Uczelni jako karty modułu

kształcenia. Podane sposoby oceny, odnoszą się bezpośrednio do wskazanych treści zajęć, realizowanych celów oraz efektów przedmiotowych. Sposobami weryfikacji/oceny przyjętymi w sylabusach są m. in.: aktywność na zajęciach, testy, kolokwia, prezentacja, projekt, itd. Warto zauważyć, iż w sylabusach znajdują się również opisowe kryteria oceny (pkt. 22 sylabusu – „Formy oceny – szczegóły”), które nauczyciel opracowuje, podając numer efektu przedmiotowego, oraz opisuje jakie kryteria student powinien spełnić na poszczególne oceny 2-5. W tabeli podsumowującej sylabus, znajduje się także – istotne z punktu widzenia weryfikacji efektów – odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych w powiązaniu z celami przedmiotu i jego poszczególnymi treściami.

Wskazane sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia w większości przypadków dobrane są poprawnie. Należy jednak zaznaczyć, iż w sylabusach wskazywane są i takie sposoby, **przy pomocy których nie można zweryfikować i ocenić osiągnięcia efektów** np. „frekwencja na ćwiczeniach i wykładzie” (filozofia); „obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem studiów” (pedagogika rodziny) czy też „obecność i aktywność na zajęciach – ocenianie ciągle” (Relacje interpersonalne w małżeństwie i rodzinie). **Otóż frekwencja, obecność, czy ewentualna nieobecność na zajęciach nie powinna i nie może stanowić kryterium oceny osiągnięcia, czy nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia.**

Poznając sposoby weryfikacji efektów kształcenia analizie poddano prace etapowe. Nie wszystkie analizowane prace były zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, np. *Metodyka doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie*, rok 3, specjalność: doradztwo zawodowe.

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej liczbie protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne, znajdują się w nich zróżnicowane oceny wskazujące na rzetelną weryfikację założonych celów i efektów.

Kolejnym elementem oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest ocenianie końcowe. W PSW weryfikację efektów kształcenia poprzez proces dyplomowania należy uznać tylko połowicznie za właściwą. Państwowa Szkoła Wyższa intensywnie pracuje, jak zauważono podczas wizytacji, nad wypracowaniem oraz przyjęciem spójnych zasad dyplomowania (przedłożony ZO projekt zasad pisania prac dyplomowych skierowany na posiedzenie Rady Wydziału w dniu 10 kwietnia 2014 roku). Wydaje się, że projektowane zasady są kompletne i przejrzyste. Dotychczasowa procedura dyplomowania znajdują się w Regulaminie Studiów PSW Biała Podlaska. Informacje dotyczące pracy dyplomowej, jak i egzaminu dyplomowego odnajdziemy w Rozdziale 6 „Praca dyplomowa” - §33-§35 oraz w Rozdziale 7 „Egzamin dyplomowy” - §36-§39.

Na Uczelni obowiązuje Uchwała Nr 40b/2009 Senatu PWSZ im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 28.08.2009 r. w sprawie tematów prac licencjackich. W §1 Uchwały czytamy, że tematy prac licencjackich powinny być zgodne z kierunkiem kształcenia i podlegają zatwierdzeniu przez Prorektora ds. studenckich. W kontekście tego zapisu należy zastanowić się nad tym, czy zatwierdzeniem prac z dyscypliny pedagogika nie powinna

zajmować się osoba posiadająca kwalifikacje w zakresie pedagogiki (dziekan, prodziekan, czy pedagog z minimum kadrowego). Podczas wizytacji ZO dowiedział się jednak, że tak właśnie jest, że tematy zatwierdza kierownik Zakładu Pedagogiki. Uchwała niniejsza jednak ma moc obowiązująca.

Odnosząc się do tematów prac licencjackich, należy stwierdzić, że w dokumentacji Uczelni znajduje się ich lista, lecz bez podpisu, bez akceptacji i bez znaków modyfikowania określonych tematów. Oznacza to, że wszystkie tematy zostały przyjęte w pierwotnej wersji , a zatwierdzanie miało charakter formalny nie merytoryczny. Podczas recenzowania losowo wybranych prac licencjackich zauważono w wielu przypadkach zawyżone oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta. Sporządzone przez nich recenzje nie zawierają podstaw wystawionych ocen. W wielu pracach widoczne są poważne braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych i umiejętności analizy materiału badawczego.. W niektórych przypadkach zauważono brak należytej opieki promotorskiej, która na etapie przygotowywania pracy pozwoliłaby wyeliminować pewne nieprawidłowości..

Warto wskazać na właściwą praktykę Jednostki, funkcjonującą już na wielu polskich uczelniach wyższych. Mianowicie chodzi o wprowadzenie w wizytowanej Uczelni systemu antyplagiatoowego. Na stronie 4 wskazywanego wyżej projektu dotyczącego zasad pisania prac dyplomowych czytamy: „od roku akademickiego 2013/2014 wszystkie prace dyplomowe podlegają sprawdzeniu w systemie antyplagiatoowym. Pozytywne przejście procedury antyplagiatoowej jest warunkiem koniecznym dopuszczenia pracy do obrony. (...)”.

Istniejące w Uczelni, a znajdujące się w sylabusach rozwiązania związane z weryfikacją efektów kształcenia odnoszą się do wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne). Przewidziany jest wyczerpujący wachlarz sposobów weryfikacji efektów kształcenia w szczególności w kontekście efektów częściowych przedmiotowych/modułowych, jak i końcowych związanych z procesem dyplomowania (stworzenie pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy). Informacje na temat stosowanego na ocenianym kierunku systemu oceny efektów kształcenia znajdują się w sylabusach, które są powszechnie dostępne na stronach internetowych uczelni-www.pswbp.pl a także jak twierdzą studenci, prezentowane przez nauczycieli na pierwszych zajęciach.

Podczas wizytacji dokonano analizy skali i przyczyn odsiewu st Istniejące w Uczelni, a znajdujące się w sylabusach rozwiązania związane z weryfikacją efektów kształcenia odnoszą się do wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne). Przewidziany jest wyczerpujący wachlarz sposobów weryfikacji efektów kształcenia w szczególności w kontekście efektów częściowych przedmiotowych/modułowych, jak i końcowych związanych z procesem dyplomowania (stworzenie pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy). uudentów na kierunku pedagogika studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia w roku akademickim 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, oraz II stopnia w roku akademickim 2011/2012, 2012/2013.

Studia stacjonarne:

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Rok akademicki	Ir	IIr	IIIr	Ir	IIr	IIIr	Ir	IIr	IIIr	Ir	IIr	IIIr
Rezygnacje	0	0	1	0	0	0	5	2	-	0	-	-
	niepodjęcie studiów	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	-
	niezaliczenia semestru	13	1	1	5	1	0	14	-	-	8	-
Ogółem	13	1	2	5	1	0	19	2	-	8	-	-

Studia niestacjonarne:

Rok akademicki	2010/2011			2011/2012			2012/2013			2013/2014		
	I r	II r	IIIr	Ir	II r	IIIr	Ir	IIr	IIIr	Ir	IIr	IIIr
Rezygnacje	1	0	0	1	0	0	1	1	-	-	-	-
skreślenia	czesne	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
	niepodjęcie studiów	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
	niezaliczenie semestru	4	0	1	0	3	0	1	0	-	-	-
Ogółem	5	0	1	1	3	0	2	1	-	-	-	-

Warto zauważyć, iż w roku akademickim 2012/2013 nie było III rocznika studiów, natomiast w bieżącym roku akademickim nie było naboru na studia niestacjonarne na kierunku pedagogika.

Uczelnia na kierunku pedagogika prowadzi studia w sposób tradycyjny, nie wprowadzając dotychczas kształcenia na odległość w formie e-learningowej.

4) *Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.*

Uczelnia czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do wymagań rynkowych otoczenia społeczno-gospodarczego. Wszelkimi kwestiami związanymi z badaniem losów absolwentów na rynku pracy zajmuje się uczelniane Biuro Karier funkcjonujące w nowej formule od grudnia 2012 roku. Biuro Karier monitoruje losy zawodowe absolwentów, gromadzi i udostępnia publikacje wydawnictw i materiałów informacyjnych o tematyce związanej z rozwojem osobistym i zawodowym oraz poruszaniem się na rynku pracy. Biuro Karier prowadzi także współpracę z instytucjami i organizacjami z Bielska Białej i okolic. Podczas wizytacji stwierdzono, iż Uczelnia prowadzi ankietyzację absolwentów, którzy chcą wyrażać swoje zdanie i opinie w sprawie możliwości znalezienia pracy w powiązaniu z wiedzą uzyskaną podczas studiów w PSW. Całość badań dotyczących kariery zawodowej absolwentów organizuje pełnomocnik Rektora d.s. badania kariery zawodowej absolwentów,

który wraz z Sekcją Praktyk i Biurem Karier po zakończeniu każdego roku akademickiego sporządza sprawozdanie i przekazuje do Komisji ds. dydaktyki. Warto zauważyć i zaznaczyć, iż w roku 2012 zainicjowano pilotażowe badanie losów zawodowych absolwentów. Następnie w lipcu 2013 r., czyli około roku po obronie pracy dyplomowej, absolwenci wypełnili ankietę w wersji elektronicznej. Uczelnia deklaruje, iż losy absolwentów kierunku Pedagogika będą nadal monitorowane.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Zespół Oceniający zrecenzował 15 losowo wybranych prac dyplomowych. Trzy z nich ocenione zostały niedostatecznie, 2 na mniej niż dostatecznie, 5 na dostatecznie, 1 dostatecznie plus, 1 na dobry, 1 na dobry plus i 2 na bardzo dobry. Tylko w trzech przypadkach oceny ZO były zgodne z ocenami promotorów i recenzentów. W pozostałych, oceny ekspertów były znacznie niższe niż promotorów i recenzentów. Dwie prace ocenione na niedostatecznie u promotorów i recenzentów zyskały oceny bardzo dobre i dobre plus. Większość ocenianych prac (bo 10 z 15) prezentuje niski i bardzo niski poziom. Najbardziej widoczne błędy dotyczą założeń metodologicznych i analizy materiału badawczego. Jedyny przyjęty sposób analizy materiału badawczego to zliczanie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety i prezentowanie ich na wykresach. Całkowity brak interpretacji wyników badań. Bardzo często brak związku między przyjętymi problemami a analizowanym materiałem badawczym. Niepokoi fakt akceptowania bardzo starej literatury oraz dopuszczania do obrony prac pozbawionych korekty, co skutkuje licznymi błędami stylistycznymi, interpunkcyjnymi i ortograficznymi. Mnogość występujących błędów wskazuje na brak właściwego nadzoru promotorów nad powstającymi pracami.

Recenzje promotorów i recenzentów w większości mają charakter lakoniczny, niekiedy zamknięte są w kilku słowach lub zdaniach, odniesione do spisu treści. W prawie wszystkich brak uzasadnienia wystawianych ocen.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej (Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych) na ocenianym kierunku pedagogika, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim, zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji ale nie zgodny z ich zasadami. Przyjęte efekty kształcenia nie wpisują się natomiast w misję Uczelni. Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011

nr 253 poz. 1521) tylko na ich podstawie opracowała własne efekty kształcenia(modyfikując wzorcowe i dopisując autorskie), m.in. w kategorii wiedza istnieje 21 efektów (K_W21), w umiejętnościach 15 efektów (K_U15), a w kategorii kompetencje społeczne 9 (K_K09). Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż wypełniono warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskich: wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131).

Na III roku studiów Uczelnia realizuje kształcenie, które jest zgodne ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika.

2) Przyjęte przez Uczelnię- nie będące wzorcowymi – efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. Nie oznacza to jednak , że pozwalają na osiągnięcie obowiązujących na kierunku pedagogika białskiej uczelni wzorcowych efektów kształcenia.

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który nie zawsze umożliwi weryfikację ich realizacji . Niektóre wskazane w sylabusach sposoby, takie jak obecność na zajęciach, nie mogą być przyjęte jako weryfikatory realizacji efektów. Pozytywne skutki weryfikacji efektów kształcenia nie mogą przekładać się na sukces edukacyjny, ponieważ nie takie efekty powinien osiągnąć student pedagogiki białskiej uczelni.

Proces dyplomowania prowadzony jest nieprawidłowo, skutkiem czego wiele prac prezentuje bardzo niski poziom, a niektóre nie spełniają warunków dopuszczenia do egzaminu dyplomowego. Ich recenzje sporządzone przez promotorów i recenzentów są zdawkowe i nieocenone.

4) Uczelnia czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz ewaluacji efektów kształcenia, by dostosować je do wymagań rynkowych otoczenia społeczno-gospodarczego. Procesem monitorowania zajmuje się funkcjonujące na Uczelni Biuro Karier. Warto zasygnalizować, że dla kierunku pedagogika w roku 2012 zainicjowano pilotażowe badanie losów zawodowych absolwentów. Uczelnia deklaruje, iż losy absolwentów kierunku pedagogika będą nadal monitorowane.

3.Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Program kształcenia realizowany na kierunku pedagogika, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim w PSW Biała Podlaska Uczelnia ulokowała w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, co pozwoliło skorzystać Jej z istniejących efektów obszarowych dla tych nauk. **Efekty kierunkowe- nie wzorcowe, a jedynie opracowane na**

podstawie wzorcowych- przypisano obszarowi nauk humanistycznych i społecznych. W tym miejscu należy stwierdzić, że opracowane, przyjęte przez Uczelnię efekty kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego nie można rozpatrywać w kontekście możliwości ich osiągnięcia przez studenta w ramach realizowanego programu kształcenia na kierunku pedagogika, ponieważ nie takie efekty student pedagogiki powinien osiągnąć.

Analizując program kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3 studiów I stopnia, wskazać należy, że jest on zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia (Rozporządzeniem z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia...). **Odnosząc się do możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a także zakładanej sylwetki absolwenta, uznać należy, że zarówno program studiów, jak i zdefiniowanie celów i efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń.** Program jest zgodny z obowiązującym (na czas ich uruchomienia - 2011/2012) stanem prawnym – rozporządzenie MNiSW z dn. 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełnić uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.), a także rozporządzenie MEN z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Studia I stopnia na kierunku pedagogika realizowane są w 6 semestrach, w czasie których zaplanowano do realizacji 1926 godzin na studiach stacjonarnych i 150 godzin praktyk. W bieżącym roku akademickim nie dokonano naboru na 1 rok studiów niestacjonarnych. Obecnie w formie niestacjonarnej kontynuowany jest 2 i 3 rok studiów (nie jest wiadomo ile godzin realizowanych jest na studiach niestacjonarnych, ponieważ Uczelnia przedstawiła tylko plan studiów dla II roku – 456g. i dla III roku – 471 g.)

Do uzyskania tytułu licencjata potrzebny jest nakład pracy studenta w wymiarze 180 punktów ECTS zarówno w systemie kształcenia stacjonarnego, jak i niestacjonarnego. Na kierunku Pedagogika oferowane są cztery specjalności: wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, resocjalizacja i profilaktyka, doradztwo zawodowe, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną. Warto wskazać, że od roku akademickiego 2013/2014 studenci będą wybierali określoną specjalność po zaliczeniu drugiego semestru studiów. Wcześniej wyboru dokonywali po czwartym semestrze.

Na obecnym 3 roku studiów stacjonarnych realizowane są następujące specjalności: wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, resocjalizacja i profilaktyka, doradztwo zawodowe. Natomiast na studiach niestacjonarnych na roku 3 realizowane są 2 specjalności, a mianowicie :wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, oraz doradztwo zawodowe.

Program studiów obejmuje moduły kształcenia: podstawowego, kierunkowego, ogólnego oraz moduły do wyboru i praktyki zawodowe. Moduł do wyboru składa się z bloku

przedmiotów kształcenia specjalnościowego. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są takie same moduły kształcenia z taką samą liczbą punktów ECTS. W modułach kształcenia podstawowego, kierunkowego i ogólnego są te same przedmioty, którym przyporządkowano taką samą liczbę punktów ECTS. Natomiast w module do wyboru (ścieżka specjalnościowa) występują zróżnicowane przedmioty, dające możliwość uzyskania tej samej ogólnej liczby punktów ECTS. Przedmioty ujęte w planie studiów podzielono na następujące bloki: przedmioty kształcenia podstawowego w wymiarze 525 godzin na studiach stacjonarnych; przedmioty kierunkowe w wymiarze 660 godzin (st. stacjonarne); przedmioty kształcenia ogólnego w wymiarze 246 godzin (st. stacjonarne). Realizowane również są tzw. moduły specjalnościowe (ścieżka specjalnościowa) - wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną (495 godzin i 150 godzin praktyki); resocjalizacja i profilaktyka (obejmuje 465 godzin i 150 godzin praktyki); doradztwo zawodowe (480 godzin i 150 godzin praktyki). Ilościowy rozkład punktów ECTS w programie studiów na kierunku pedagogika wynosi dla nauk podstawowych 49 pkt.; nauk kierunkowych 74 pkt.; nauk kształcenia ogólnego 11 pkt.; kształcenia specjalnościowego 46 pkt.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów. Przedmioty specjalnościowe zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie procesu kształcenia. Program studiów w PSW umożliwia studentowi wybór 58 punktów ECTS. (46 ECTS- specjalność; 2 ECTS –przedmiot obieralny z bloku kierunkowego : Pomoc w samowychowaniu , lub Integralne wychowanie osoby lub Animacja kultury w środowisku lokalnym; 10 ECTS -seminarium dyplomowe).

Układ przedmiotów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznego kształtowania kompetencji społecznych studentów.

W przypadku programów realizowanych na 1 i 2 roku studiów I stopnia na kierunku pedagogika w podlaskiej Uczelni, trudno jednoznacznie stwierdzić, czy prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia, pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu studiów. Chodzi przede wszystkim o to, że w sylabusach przedmiotowych trudno rozeznaczyć, czym są metody, czym formy a czym narzędzia dydaktyczne. Powodem tego jest fakt, że wszystkie trzy elementy procesu kształcenia są wspólnie zamieszczone w określonym punkcie „Narzędzia/metody/formy dydaktyczne”

Zgodnie z § 5.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. **Uczelnia nie wskazała procentowego udziału**

liczby punktów ECTS dla obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których podlaska Uczelnia przyporządkowała kierunek pedagogika. Uczelnia wypełnia natomiast warunek wynikający z tego Rozporządzenia, a dotyczący minimalnej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego. W programach studiów stacjonarnych znajduje się przedmiot „wychowanie fizyczne”, któremu przypisano 30 godzin i 1 pkt. ECTS. Trudno w tym zakresie odnieść się do studiów niestacjonarnych, gdyż w r. ak. 2013/2014 nie było naboru na rok 1, a w zestawie dokumentacji Uczelni znajdował się tylko program roku 2 i 3. Nie jest więc wiadomo, czy obecny 2 rok studiów realizował wychowanie fizyczne na 1 roku. W dokumentacji **brak jest sylabusu do przedmiotu „wychowanie fizyczne” studia stacjonarne i niestacjonarne.**

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). Analizując sylabusy przedmiotowe ZO zauważył nieprawidłowości w godzinowym nakładzie pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Wprawdzie w Raporcie samooceny na str. 9 czytamy m.in.: „za podstawę ECTS przyjęto zasadę, że nakład pracy studenta w ciągu jednego semestru odpowiada 30 punktom, student w toku kształcenia uzyskuje 180 punktów ECTS (jeden punkt oznacza około 25-30 godzin pracy)”. W sylabusach wielu przedmiotów przyjęta zasada przypisywania punktów ECTS nie jest jednak przestrzegana. Przykładem są następujące sylabusy przedmiotowe: Etyka i deontologia pedagoga 68 godz. 2 pkt. ECTS, co daje 34 godziny na 1 pkt. ECTS; Praktyka psychologiczno-pedagogiczna 70 godz. 2 pkt. ECTS, co daje 35 godz. na 1 pkt. ECTS; Biomedyczne podstawy rozwoju 75 godz. 2 pkt. ECTS, co daje 37,5 godz. na 1 pkt. ECTS.; Filozofia społeczna 37 godz. 1 pkt ECTS.

Eliminując wskazane błędy, uczelnia powinna przyjąć jedną wykładnię przypisywania punktów ECTS, bowiem trudno zrozumieć, dlaczego na jednym przedmiocie 1 ECTS wyceniony jest na 26 godzin pracy studenta (Filozofia) , a na innym na 30 godzin (Technologia pracy umysłowej).

W kontekście konstruowania planów i programów studiów w formule KRK warto zwrócić uwagę na fakt, który według Zespołu Oceniającego PKA może budzić przynajmniej zastanowienie. W programach studiów (rok 1) znajdują się przedmioty bez wyceny punktowej ECTS – „Szkolenie BHP”, „Szkolenie biblioteczne”. Należy ten fakt uznać za pewną usterkę, pomimo, że wskazane przedmioty realizowane są niewielkiej liczbie godzin (4 godz. i 2 godz.). Brak też w dokumentacji Uczelni sylabusów do niniejszych przedmiotów, tak więc trudno odnieść się do tego, czy obydwa przedmioty realizują jakieś efekty kształcenia.

Odnosząc się do kwestii praktyk studenckich, to należy stwierdzić iż są one obligatoryjne dla wszystkich studentów pedagogiki bez względu na studiowaną specjalność i formę studiów. W Uczelni funkcjonuje Regulamin Praktyk Państwowej Szkoły Wyższej im.

Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, w którym czytamy m.in., że: „praktyki podlegają obowiązkowemu zaliczeniu i stanowią integralną część procesu kształcenia studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (...)”. Istnieją również dwa programy praktyk: jeden dotyczy specjalności nauczycielskiej (Program praktyk w zakresie przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela), a drugi praktyk zawodowych (Program praktyk zawodowych realizowanych na kierunku pedagogika) realizowanych na pozostałych specjalnościach nienauczycielskich. Warto zauważyć, iż na specjalności nauczycielskiej obowiązuje program praktyk zgodny z przepisami Rozporządzenia dotyczącego standardów kształcenia nauczycieli.

Praktyki bez względu na specjalność i uzyskane kwalifikacje rozpisane są na 150 godzin i 9 pkt. ECTS. Program Praktyk Zawodowych realizowany jest w trzech formach, jako: Praktyka psychologiczno-pedagogiczna – w wymiarze 30 godzin – w trakcie II semestru studiów; Praktyka pedagogiczna w wymiarze 60 godzin – w trakcie IV semestru studiów; Praktyka pedagogiczna w wymiarze 60 godzin – w trakcie VI semestru studiów. Natomiast praktyka w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela realizowana jest w dwóch formach i przebiega w trzech etapach: praktyka psychologiczno-pedagogiczna (min. 30 godzin) – w trakcie II semestru studiów; praktyka dydaktyczna (min. 60 godzin) – w IV semestrze studiów; praktyka dydaktyczna (min. 60 godzin) – w trakcie VI semestru studiów. W ciągu całego cyklu kształcenia studenci odbywają praktyki w formie indywidualnej w przedszkolach oraz szkołach podstawowych stopniowo nabywając podstawowych kompetencji potrzebnych do wykonywania zawodu nauczyciela na przyjętym poziomie edukacji. Student ma niejako dwie możliwości realizacji praktyki w określonej placówce – albo sam szuka odpowiedniej dla niego placówki (z grona tych, z którymi Uczelnia podpisała stosowną umowę) zgodną z instrukcją znajdującą się w programie praktyk, albo Uczelnia proponuje studentowi określone miejsce odbywania praktyki. PSW dysponuje wieloma porozumieniami z placówkami, w których studenci mogą realizować praktyki. Są to m.in.: **Gminny Ośrodek Kultury w Koroszczynie, Gminny Ośrodek Kultury w Białej Podlaskiej, Gminna Instytucja Kultury w Rokitnie**, Bursa Szkolna w Białej Podlaskiej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Białej Podlaskiej, Sąd Rejonowy w Siedlcach, OHP Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe Nr 15 w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe Nr 13 w Białej Podlaskiej, Ośrodek „Misericordia” Caritas w Białej Podlaskiej, **Podlaski Oddział Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego w Białej Podlaskiej**, Dom Dziecka w Komarnie, **Żłobek Miejski w Białej Podlaskiej**, Dom Dziecka w Komarnie, **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Białej Podlaskiej**, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Terespolu, Ośrodek Kuratorski nr 1 przy Sądzie Rejonowym w Białej Podlaskiej, Przedszkole Niepubliczne im. Przyjaciół Kubusia Puchatka w Białej Podlaskiej, Przedszkole Integracyjne nr 16 w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe nr 15 w Białej Podlaskiej, Zespół Placówek Oświatowych i Przedszkolnych oraz inne. **Zastanawiającym jest, że wśród placówek z którymi uczelnia podpisała porozumienie nie ma prawie szkół, jak również to, że student może odbywać praktykę organizowaną przez Uczelnię, w jednostkach organizacyjnych Uczelni. Z wypowiedzi pracowników Uczelni wynika, że to udogodnienie dla osób niepełnosprawnych.** Jak należy rozumieć niniejsze stwierdzenie, w kontekście profilowania praktyki zgodnie z kierunkiem pedagogika i określoną specjalnością?

Jakie są to „jednostki organizacyjne”, w których przyszły pedagog mógłby w obrębie Uczelni odbywać praktykę nauczycielską, pedagogiczną czy też zawodową? W wykazie widoczny jest także brak placówek resocjalizacyjnych i placówek niewłaściwych dla prowadzonych specjalności.

Wartym odnotowania jest, że zaliczenie praktyk przewidziane planem studiów jest warunkiem zaliczenia semestru, do którego praktyki zostały przypisane. Zaliczenie praktyk jest odnotowywane w dzienniczku praktyk, karcie okresowych osiągnięć studenta, protokole. Przed rozpoczęciem praktyk student otrzymuje skierowanie na praktykę, kopię porozumienia Uczelni z określoną placówką, program praktyk i dziennik praktyk. Praktykę zalicza opiekun praktyk czuwający merytorycznie niejako nad prawidłowością przebiegu praktyki. Natomiast stroną administracyjną związaną m.in. z planowaniem, organizacją i realizacją praktyk zajmuje się działająca w strukturach Uczelni Sekcja Praktyk Studenckich i Biura Karier.

Należy zaznaczyć, o czym wspomniano wyżej, że w suplementach do dyplomów brak jest wpisów informujących o odbytych praktykach. W pkt. VI. *Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach.* należałoby wskazać liczbę godzin i miejsca, w których student odbywał praktyki. Częstkowe informacje o miejscu odbywania praktyki w niektórych, bo nie we wszystkich, suplementach zawarte są w innych częściach. Warto również wskazać na inne błędne, według Zespołu Oceniającego kwestie, zapisane w losowo ocenianym suplemencie dla specjalności resocjalizacja i profilaktyka (nabór r. ak. 2010/2011). Chodzi o wybór miejsca odbywania praktyk – w analizowanym suplemencie znajduje się jako miejsce praktyki Przedszkole Samorządowe nr 7 w Białej Podlaskiej. Wydaje się, że placówka nie jest zgodna ze studiowaną specjalnością. Niniejsza sprawa została jednak wyjaśniona podczas rozmowy z pracownikiem „Sekcji praktyk studenckich i biura karier” funkcjonującej na Uczelni. Okazuje się, że dopiero od roku 2012/2013 stworzono podział placówek i instytucji właściwych dla poszczególnych specjalności. ZO został poinformowany, że wcześniejsze lata dokonywały wyboru ścieżki specjalizacyjnej dopiero po roku 2, więc praktyki realizowane w czasie 4 pierwszych semestrów realizowane były w placówkach zgodnych z kierunkiem pedagogika, bez profilowania specjalnościowego. Można przypuszczać, że studenci realizujący kształcenie zgodne z KRK, odbywać będą praktyki we właściwych placówkach.

Odnosząc się kwestii **organizacji procesu kształcenia** realizowanego na kierunku pedagogika, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, to należy wyraźnie podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Kształcenie na kierunku pedagogika w wizytowanej podlaskiej Uczelni realizowane jest na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Zgodnie z §8. 1.Regulaminu Studiów PSW „Rok akademicki rozpoczyna się 1 października, kończy się 30 września i składa się z semestrów - zimowego i letniego.” Obejmuje on: „okresy zajęć dydaktycznych, sesje egzaminacyjne, wakacje oraz przewidziane planem studiów praktyki zawodowe i inne zajęcia.” (§8.2. Regulaminu.). Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku 8.00-20.10. Natomiast na studiach niestacjonarnych od piątku do niedzieli (piątek 15.15-

20.10, sobota 8.00-20.10, niedziela 8.00-16.00). W roku akademickim 2013/2014 przewidziano dla studentów studiów niestacjonarnych pedagogiki po 11 zjazdów w każdym z semestrów (w tym po 2 zjazdy tzw. konsultacyjne). Liczba zjazdów zależna jest od roku i studiowanej specjalności.

Jednostka podejmuje działania celem umożliwienia **indywidualizacji procesu kształcenia** studentom studiów stacjonarnych kierunku pedagogika. Reguluje to §14 Regulamin Studiów PSW, w którym czytamy „dopuszcza się możliwość studiowania według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia przyznanego na semestr lub rok akademicki w odniesieniu do studentów studiów stacjonarnych, spełniających co najmniej jeden z poniższych warunków: a) samodzielnie wychowujących dzieci, b) niepełnosprawnych, c) będących członkami sportowej kadry reprezentującej uczelnię, d) równolegle studiujących na innych kierunkach studiów na uczelni macierzystej, e) znajdujących się w szczególnie trudnych, udokumentowanych sytuacjach życiowych, f) osiągających wyniki w nauce co najmniej 4,8 za ostatni semestr studiów.”

W roku 2013/14 według IPS studiuje 14 studentów pedagogiki (rok 1 – 2 studentów, rok 2 – 3 studentów, rok 3 – 9 studentów). Indywidualizacja procesu kształcenia w podlaskiej Uczelni dotyczy także studentów niepełnosprawnych, którzy mogą korzystać z indywidualnego planu i programu studiów. „W szczególnych przypadkach uzasadnionych niepełnosprawnością studenta rektor może wyrazić zgodę na studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia od I semestru” (§14 ust. 3 Regulaminu studiów). W strukturach Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. To stanowisko piastuje pracownik Zakładu Pedagogiki.

Uczelnia nie uczestniczy w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni, ale istnieje możliwość udziału w wymianie studenckiej w ramach programu ERASMUS, z którego dotychczas jednak nie skorzystał żaden student pedagogiki.

2) *Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.*

Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w planie studiów na kierunku pedagogika w PSW w Białej Podlaskiej. Z formalnego punktu widzenia nie wszystkie programy przedmiotów odnoszą się do efektów wzorcowych w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, ponieważ są tam także efekty zmodyfikowane oraz dodane przez Uczelnię.

Z powodu niemożności rozróżnienia w wielu sylabusach narzędzi, metod i form dydaktycznych, nie sposób precyzyjnie odnieść się do kwestii spójności form i metod dydaktycznych z treściami kształcenia. Nie można także z tego powodu jednoznacznie stwierdzić, czy poprawnie przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia.

Z analizy sylabusów wynika, że część nauczycieli akademickich nie rozróżnia narzędzi od metod czy form dydaktycznych, sprowadzając wszystko do wspólnego mianownika. Powoduje to znaczny chaos i nie pozwala jednoznacznie pozytywnie odnieść się do kwestii odpowiedniego czy nieodpowiedniego doboru metod do określonych zajęć.

Należy jednak zaznaczyć, że są sylabusy, w których wskazane są metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli w podlaskiej Uczelni. Metody te są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Łącznie wymieniono kilkanaście metod nauczania, począwszy od tradycyjnego wykładu podającego i klasycznej metody problemowej poprzez dyskusję, pogadankę, pracę z tekstem, analizę artykułów naukowych oraz wyników badań, prezentacje multimedialne, itd.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ częściowo **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

1) Do programów realizowanych w formule KRK w PSW w Białej Podlaskie prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, a tym samym na osiągnięcie kwalifikacji wskazanych w sylwetce absolwenta. W kontekście jednak braku wzorcowych efektów kształcenia niniejszy zapis nie może być wiążący. Tym bardziej, że brak w sylabusach jednoznaczności w zakresie proponowanych narzędzi, metod i form, które są prezentowane razem w określonym podpunkcie bez wskazania, co prowadzący zajęcia uważa za metodę, co za formę, albo narzędzie dydaktyczne.

Brak w programach studiów określenia procentowego udziału przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których podlaska Uczelnia przyporządkowała kierunek pedagogika. Nie sposób także odnieść się do kwestii realizacji zajęć z wychowania fizycznego na studiach niestacjonarnych, gdyż w r. ak. 2013/2014 nie było naboru na rok 1, a w zestawie dokumentacji Uczelni znajdował się tylko program roku 2 i 3. W dokumentacji brak także sylabusu do przedmiotu „wychowanie fizyczne” studia stacjonarne i niestacjonarne.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Analizując sylabusy przedmiotowe

zauważono nieprawidłowości w godzinowym nakładzie pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Oprócz tych mieszczących się w dopuszczalnym przedziale 25-30 godz./1 pkt. ECTS, lecz nieujednoliconych (np. 25, 26, 27, 30 godz./1 pkt. ECTS), pojawia się także taki godzinowy przelicznik nakładu pracy studenta, który jest niezgodny ze wskazanym Rozporządzeniem (np. przedmioty Etyka i deontologia pedagoga 34 godziny na 1 pkt. ECTS; Biomedyczne podstawy rozwoju 37,5 godz./1 pkt. ECTS).

W kontekście konstruowania planów i programów studiów w formule KRK warto zauważyć, iż w programach studiów (rok 1) znajdują się przedmioty bez wyceny punktowej ECTS – „Szkolenie BHP”, „Szkolenie biblioteczne”. Brak też w dokumentacji Uczelni - sylabusów do niniejszych przedmiotów, więc trudno odnieść się do tego, czy obydwie przedmioty realizują określone efekty kształcenia.

W wykazie placówek praktyk występuje wyraźny brak szkół i placówek wychowania resocjalizacyjnego Uczelnia dopuściła także możliwość realizacji praktyki w jednostkach organizacyjnych uczelni, co jest nieprawidłowe ze względu na przyjęte zadania praktyk zawodowych.

2) Spójność efektów, treści, form i metod dydaktycznych jest trudna do stwierdzenia, głównie z uwagi na przyjęcie dodatkowych efektów kształcenia, poza wzorcowymi, oraz modyfikowanie niektórych wzorcowych. Z tego powodu w niektórych sylabusach przedmiotowych znalazły się efekty inne niż wymagane ministerialnie. Treści przedmiotowe jednak zostały poprawnie przypisane do poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia. Trudno jednak jednoznacznie wskazać czy zastosowane formy i metody dydaktyczne umożliwiają osiągnięcie założonych efektów i celów kształcenia, dlatego, że w sylabusach przedmiotowych brak jest rozdzielenia i konkretnego wskazania metod, form, czy też narzędzi dydaktycznych.

4.Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów.

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu.

Do realizacji procesu kształcenia na kierunku pedagogika Jednostka zatrudnia 36 nauczycieli akademickich, wśród których jest 3 samodzielnych pracowników nauki, 15 doktorów i 18 magistrów. Ich kwalifikacje są bardzo różne i nie zawsze wiążą się nie tylko z dziedziną ale nawet z obszarem, do którego przypisane zostały efekty kształcenia dla kierunku pedagogika.

Wśród samodzielnych pracowników nauki, 1- to profesor nauk społecznych (dr hab. n.hum w zakresie pedagogiki), 2 to doktorzy habilitowani nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki.

Wśród 15 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora, 5 posiada stopień w zakresie pedagogiki, 1 w zakresie filozofii, 3 w naukach humanistycznych (bez wskazania dyscypliny), 1 w zakresie polityki, 2 jest doktorami nauk teologicznych w zakresie teologii pastoralnej, 1 to dr nauk medycznych w zakresie medycyny, 1 dr nauk ekonomicznych w zakresie zarządzania, 1 nauk rolniczych (inżynieria rolnicza) w zakresie energetyki odnawialnej.

Nauczyciele akademicy ze stopniem zawodowym magistra (18) reprezentują następujące dyscypliny naukowe: filozofia – 1, pedagogika opiekuńczo – wychowawcza -2, psychologia – 3, chemia środowiskowa – 1, pedagogika z animacją kulturalną – 1, pedagogika z resocjalizacją – 1, informatyka – 1, wychowanie fizyczne – 3, filologie – 5. Należy wskazać, że wśród zatrudnionych na kierunku pedagogika, nie ma ani jednego socjologa.

Analiza planu studiów, jak również efektów kształcenia (które nota bene zostały nieprawidłowo przyjęte) wskazuje, że ani liczba zatrudnionych, ani kwalifikacje części zatrudnionych nie gwarantują właściwej realizacji procesu kształcenia. Pomijając języki obce i wychowanie fizyczne, do realizacji programu studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na wszystkich specjalnościach pozostaje 28 nauczycieli akademickich, w tym specjaliści w zakresie medycyny, ekonomii, nauk rolniczych, chemii środowiskowej czy teologii pastoralnej.

- 2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które zostały zgłoszone minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w **§ 14 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora*, **§ 13 ust. 1** powyższego rozporządzenia (*do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru*) oraz **§ 13 ust. 3** (*nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra*).

Ponadto podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Do minimum kadrowego studiów I stopnia, na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim Jednostka zgłosiła **3 samodzielnych pracowników nauki i 8 doktorów**. Wszyscy samodzielni pracownicy nauki posiadają udokumentowany, bogaty dorobek, który mieści się w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Dotyczy on problemów wychowania i edukacji rozpatrywanych w aspektach aksjologicznych, etycznych egzystencjalnych, religijnych, pedagogicznych i społecznych.

Z 8 zgłoszonych do minimum kadrowego doktorów dorobkiem naukowym legitymuje się 7. Dorobek 5 doktorów mieści się w obszarze nauk społecznych i dotyczy problemów związanych ze środowiskiem rodzinnym, z rodzicielstwem zastępczym, z różnorakimi zaburzeniami rozwoju dzieci i młodzieży, ich niepełnosprawnością i nieprzystosowaniem, a także problemów starzenia się i starości. Dorobek 2 doktorów lokalizuje się w obszarach nauk humanistycznych i społecznych, na co wskazuje poruszana w nim problematyka związana z wychowaniem do wartości, do miłości, do pracy, do ekologii.

1 doktor nie posiada dorobku naukowego.

Odnosząc się do § 12.1 i § 6.2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, do minimum kadrowego studiów I stopnia na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim można zaliczyć 3 samodzielnych pracowników nauki i 7 doktorów. Do minimum nie może być zaliczony 1 zgłoszony przez Uczelnię doktor, ponieważ nie posiada dorobku naukowego.

Minimum kadrowe na kierunku pedagogika studia I stopnia spełnia warunki określone prawem, ponieważ tworzy go 3 samodzielnych pracowników nauki i 7 doktorów.

Minimum kadrowe jest bardzo stabilne, tylko jeden samodzielny pracownik nauki został zatrudniony w 2012r., wszyscy pozostali pracują w Uczelni od 6 do 12 lat.

Jednostka **spełnienia wymagania dotyczące relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów** ocenianego kierunku studiów. Relacja ta wynosi 10 nauczycieli z minimum do 253 studentów co stanowi **1 do 25,3**.

Oprócz osób tworzących minimum kadrowe Jednostka zatrudnia wielu innych nauczycieli do realizacji zajęć dydaktycznych objętych planem studiów. Niestety, nie wszystkie zajęcia są prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje. Prezentuje to poniższa tabela:

Lp.	stopień /tytuł	specjalność zgodnie z dyplomem	dorobek naukowy, specjalizacja	niegodność kwalifikacji z nauczaniem przedmiotami
1.	dr	n.hum. w zakresie pedagogiki	brak	Metodyka nauczania przedmiotowego; Zarządzanie oświatą i prawo

				oświatowe; Instytucje rynku pracy w Polsce; Instytucje rynku pracy w Polsce i UE;
2.	dr	n.hum. w zakresie pedagogiki	dotyczy edukacji medialnej , środowiska rodzinnego i różnych problemów współczesnego społeczeństwa (wykluczenie społeczne, bezdomność, wypalenie zawodowe itp.)	warsztaty rytmiczno - taneczne
3.	dr	n.hum. w zakresie pedagogiki	dotyczy problematyki gerontologicznej, uwarunkowań różnorodnych zaburzeń fizycznych i psychicznych (anoreksja, SM, schizofrenia) a także zdarzeń społecznych (bezrobocie, itp.)	pedagogika przedszkolna z metodyką* , wprowadzenie do wychowania przedszkolnego* , historia wychowania
4.	dr	n.humanistycznych	dotyczy problematyki zastępczych środowisk wychowawczych, głównie rodzin zastępczych	prawo rodzinne i prawa dziecka prawne podstawy resocjalizacji diagnostyka w poradnictwie zawodowym dydaktyka ogólna
5.	dr	n.hum. w zakresie pedagogiki	dotyczy różnych aspektów wychowania (np.do pracy, do wartości proekologicznych)	biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, metodyka doradztwa zawodowego, metodyka edukacji środowiskowej*
6.	dr	n.hum	dotyczy wychowania, problemów młodzieży niepełnosprawnej, mediacji i edukacji	wprowadzenie do pedagogiki resocjalizacyjnej, kryminologia, wiktymologia i suicydologia, diagnostyka resocjalizacyjna, metodyka edukacji polonistycznej, prawa człowieka, modele i systemy resocjalizacji
7.	dr	n.hum.	dotyczy wychowania do wartości (miłości, rodziny, pracy itp.) a także problematyki niepełnosprawności	pedagogika specjalna emisja głosu, logopedia
8.	dr	n.społecznych w zakresie pedagogiki	brak	Socjologia ogólna; socjologiczne podstawy kształcenia; socjologia wychowania; Profilaktyka i terapia trudności szkolnych; edukacja teatralna dziecka z metodyką*.; edukacja muzyczna z metodyką*; dysfunkcje rozwoju i wychowania.; pedagogika zabawy i metodyka czasu wolnego,Instytucje wspierające wewnątrzszkolny system doradztwa

9.	dr	n.hum. w zakresie nauki o polityce	mgr nauk politycznych, studia podyplomowe w zakresie administracji oświatowej	Socjologia wychowania; Socjologia ogólna
10.	mgr	pedagogika opiekuńczo - wychowawcza	studia podyplomowe : terapia pedagogiczna z podstawami logopedii	Historia wychowania ; Metodyka doradztwa zawodowego; diagnostyka w doradztwie zawodowym; wprowadzenie do wychowania przedszkolnego* ; metodyka edukacji przyrodniczej* ; planowanie kariery
11.	mgr	chemia- specjalność chemia środowiska	otworzony przewód doktorski na KUL – „Aksjologia wychowania proekologicznego w opinii studentów państwowych szkół zawodowych w Polsce”.	Edukacja ekologiczna z metodyką* Zarządzanie oświatą i prawo oświatowe
12.	mgr	pedagogika ze specjalnością animacja kultury	40-godzinne szkolenie „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” otworzony przewód dr na KUL „Wychowawcze wartości współczesnej animacji kultury”	Edukacja medialna z metodyką; komputer w edukacji małego dziecka* , komputer w pracy pedagoga, multimedia i nowoczesne programy komputerowe w warsztacie pracy doradcy; wychowanie plastyczne z metodyką* ; wprowadzenie do wychowania przedszkolnego*
13.	mgr	pedagogika ze specjalnością resocjalizacja	w teczce osobowej pracownika, brak dokumentów potwierdzających uzyskanie dodatkowych kwalifikacji, brak też wykazu dorobku naukowego	Podstawy polityki społecznej, Wspomaganie rozwoju dziecka , Pedagogika zabawy i czasu wolnego
14.	mgr	filozofia w zakresie metafizyki	studia podyplomowe: Terapia pedagogiczna z podstawami logopedii; otwarty przewód dr na KUL „Wspomaganie rozwoju dziecka z alkoholowym zespołem płodowym w teorii i praktyce wychowania”	Metodyka doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie; Instytucje wspierające wewnątrzszkolny system doradztwa
15.	mgr	pedagogika opiekuńczo - wychowawcza	otwarty przewód dr na KUL „Udział ojca w procesie opieki i wychowania dzieci w rodzinach pełnych i niepełnych”	Technologia pracy umysłowej, Metodyka edukacji matematycznej,* wychowanie zdrowotne z metodyką, metodyka oddziaływań socjoterapeutycznych, pedagogika przedszkolna z metodyką*

16.	dr	nauk ekonomicznych w zakresie nauki o zarządzaniu	mgr matematyki	metodyka edukacji matematycznej*
17.	dr	nauki teologiczne w zakresie teologii pastoralnej	mgr teologii, 20-godzinny kurs „I ty kiedyś założysz rodzinę”	Pedagogika rodziny

*brak kompetencji do prowadzenia metodyk w zakresie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

Powyższa tabela wskazuje, że bardzo wiele przedmiotów jest prowadzonych przez osoby nie posiadające wymaganych kompetencji tj. wskazanych dyplomem lub dorobkiem naukowym. Szczególnie niepokoi fakt, że fundamentalne w przygotowaniu nauczycieli – metodyki, prowadzą osoby, które nigdy nie pracowały w przedszkolu lub klasach I – III (metodyki jako przedmioty praktyczne , bez względu na przyjęty profil powinni prowadzić praktycy z właściwym przygotowaniem merytorycznym) oraz nie studiowały wychowania przedszkolnego czy edukacji wczesnoszkolnej. Inny bardzo poważny błąd to prowadzenie wykładów i ćwiczeń z przedmiotów kierunkowych i podstawowych takich jak socjologia, historia wychowania, przez osoby nie będące specjalistami w tych dyscyplinach naukowych.

Za naganne uznać należy również, że nauczyciele, którzy nie posiadają dorobku naukowego prowadzą bardzo dużo, bardzo różnorodnych przedmiotów, wymagających specjalistycznych kompetencji.

Biorąc pod uwagę bardzo dużą liczbę przedmiotów prowadzonych przez osoby nie posiadające właściwych kompetencji, obsadę zajęć na kierunku pedagogika należy ocenić negatywnie.

Zespół Oceniający przeprowadził hospitację 6 wybranych zajęć, w tym 1 wykładu i 5 ćwiczeń. Wszystkie zajęcia ocenione zostały wysoko. Nauczyciele akademicy prezentowali właściwe przygotowanie merytoryczne i metodyczne. Prowadzone zajęcia zgodne były z sylabusami przedmiotowymi. Prowadzący stosowali szereg metod dydaktycznych, które aktywizowały studentów, rozbudzały ich zainteresowanie omawianymi kwestiami i pobudzały do czynnego uczestnictwa w zajęciach. (**Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena**);

- 3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.**

Jednostka prowadzi politykę kadrową, której głównym założeniem – jak wskazała w raporcie samooceny- jest spełnienie warunków w odniesieniu do minimum kadrowego kierunku (*Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia*). Przyjęto zasadę wypełniania minimum kadrowego możliwie jak największą liczbą osób zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zasady zatrudniania w Uczelni określone są w jej statucie. W punkcie 1 § 74 zapisano, że :

” Nauczycielami akademickimi na poszczególnych stanowiskach mogą być osoby o wysokim poziomie etycznym, mające predyspozycje do pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej spełniające warunki ustawy i statutu”.

Z nauczycielami akademickimi nawiązanie stosunku pracy następuje na zasadzie umowy o pracę, a z nauczycielami posiadającymi tytuł naukowy profesora zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy może nastąpić także na zasadzie mianowania. Stosunek pracy z nauczycielem nawiązuje i rozwiązuje rektor po zasięgnięciu opinii senatu. Statut stanowi, że zatrudnienie nauczyciela w wymiarze przewyższającym ½ etatu wymaga postępowania konkursowego, które przeprowadza powołana przez rektora lub upoważnionego przez rektora dziekana , komisja konkursowa. W procedurze konkursowej, sprawdzaniu i ocenie podlegają kompetencje, doświadczenie i osiągnięcia zawodowe kandydatów oraz ich predyspozycje do pracy dydaktycznej i wychowawczej.

W skład komisji konkursowej wchodzi: prorektor lub osoba mająca być bezpośrednim przełożonym kandydata jako przewodniczący oraz co najmniej dwie osoby reprezentujące tę samą lub pokrewną dyscyplinę naukową. Komisja przedstawia rektorowi wyłonione kandydatury. Konkurs rozstrzyga senat, na wniosek złożony przez rektora. Dodać należy- co także wskazano w statucie- że w wizytowanej Jednostce konkurs może być ogłoszony po stwierdzeniu potrzeby i możliwości zatrudnienia oraz określeniu wymagań kwalifikacyjnych niezbędnych do zajęcia stanowiska. Konkursy w Uczelni są jawne. Informacja o ich ogłoszeniu zamieszczana jest na stronach internetowych Uczelni, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, a także na stronach internetowych Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców, przeznaczonym do publikacji ofert pracy dla naukowców.

Senat Uczelni określa zakres obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych i ponadwymiarowych.

Wydaje się że przyjęta procedura zatrudniania pracowników jest poprawna. Analiza przydziału zajęć nauczycielom akademickim wskazuje jednak, że nie jest ona skuteczna. Nie zapewnia bowiem zatrudniania osób legitymujących się kwalifikacjami zgodnymi z przydzielanymi im do prowadzenia zajęciami.

System wspierania kadry naukowo-dydaktycznej oparty jest na wypracowanych przez uczelnię dokumentach – Strategii Rozwoju Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej na lata 2011-2018 i Regulaminie wspierania działalności naukowo-badawczej oraz rozwoju kadr naukowo-dydaktycznych w PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej podpisanym 13 listopada 2013 roku oraz Regulaminie Grantów na badania własne z dnia 15 stycznia 2014 roku. Władze Uczelni wspierają rozwój naukowy nauczycieli akademickich poprzez następujące działania: finansowanie kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych, obniżenie pensum dydaktycznego, staże naukowe i zawodowe, udzielenie urlopu naukowego oraz stypendiów naukowych, osobom ubiegającym się o stopnie i tytuły naukowe, granty wewnętrzne na badania naukowe, wsparcie

finansowe udziału w konferencjach i w publikowaniu prac, partycypowanie w kosztach publikacji rozprawy doktorskiej i habilitacyjnej, nagrody za osiągnięcia naukowe. Priorytetowo traktowany jest rozwój pracowników, którzy stanowią minimum kadrowe kierunku i są zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

W latach 2010/2011- 2013/2014 stypendia naukowe pobierało 7 osób, 7 osobom uczelnia sfinansowała przewody awansowe, a 2 wydanie książek.

Działania jakie podejmuje Uczelnia w zakresie wspierania rozwoju naukowego nauczycieli akademickich należy ocenić bardzo pozytywnie.

Zespół Oceniający podczas prowadzonej wizytacji odbył spotkanie z nauczycielami akademickimi (dn.29.03.2014r., godz. 14,00, obecnych nauczycieli 13)

Nauczyciele bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat Uczelni, jej władz i warunków pracy. Zwrócili uwagę na bardzo dobre wyposażenie komputerowe sal dydaktycznych oraz na możliwość bezproblemowego korzystania ze sprzętu multimedialnego, dzięki pozostającemu do ich dyspozycji pracownikowi obsługi, który każdemu nauczycielowi instaluje i uruchamia potrzebny sprzęt komputerowy czy multimedialny. Stwierdzili, że są żywo zaangażowani w proces jakości kształcenia. Przygotowywane przez nich sylabusy przedmiotowe są konsultowane z profesorami prowadzącymi zajęcia na kierunku. Nauczyciele nie mają problemu z uczestnictwem w konferencjach naukowych, ponieważ Uczelnia finansuje ich pobyty i wystąpienia. Mają także możliwość ubiegania się o dofinansowanie stażu naukowego czy sfinansowanie przewodu awansowego. Jako element utrudniający rozwój młodej kadry nauki , wskazali bardzo duże obciążenie dydaktyczne , przede wszystkim magistrów, które uniemożliwia utrzymanie wymaganego tempa pracy naukowej. Nauczyciele niezbyt pozytywnie odnieśli się także do wprowadzanego przez Uczelnię systemu antyplagiatowego. Wybrany przez Uczelnię program nie spełnia ich oczekiwań. Wszystkie inne wypowiedzi składają się na bardzo dobrą ocenę Uczelni.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba nauczycieli akademickich i struktura ich kwalifikacji nie gwarantują osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia na kierunku pedagogika. 28 nauczycieli akademickich (liczba bez nauczycieli w-f i lektorów) , wśród których są specjaliści z dyscyplin nie mających związku z pedagogiką (chemia środowiskowa, ekonomia, medycyna, teologia pastoralna, nauki rolnicze) nie jest w stanie poprowadzić przedmiotów na kierunku i wszystkich specjalnościach tak, by ich poziom i jakość gwarantowały realizację efektów kształcenia.

2) Jednostka do minimum kadrowego zgłosiła 3 samodzielnych pracowników nauki i 8 doktorów. Wszystkie zgłoszone osoby spełniają wymagania formalne określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Natomiast dorobek naukowy w obszarze nauk humanistycznych lub/i w obszarze nauk społecznych posiadają wszyscy samodzielni pracownicy nauki i 7 doktorów, i tylko oni (3 samodzielnych i 7 doktorów) mogą być zaliczeni do minimum kadrowego na kierunku pedagogika, ponieważ tylko oni wypełniają warunki określone w § 12.1 i § 6.2 wyżej

wymienionego rozporządzenia. Pozwala to na stwierdzenie, że kierunek pedagogika posiada wymagane prawem minimum kadrowe.

Minimum kadrowe jest stabilne a jego relacja do studiujących na kierunku pedagogika wynosi 1:25,3.

Obsada zajęć objętych planem studiów w bardzo wielu przypadkach jest nieprawidłowa, przez co należy rozumieć brak związku pomiędzy kwalifikacjami nauczyciela akademickiego a nauczaniem przedmiotem. Błędem kardynalnym jest to, że przyszłych nauczycieli przedszkola i nauczania wczesnoszkolnego przygotowują osoby, które nie posiadają kwalifikacji w tym zakresie. Uczelnia powierza bardzo wiele, bardzo różnorodnych zajęć nauczycielom, którzy nie posiadają żadnego dorobku naukowego.

3) Wizytowana jednostka prowadzi politykę kadrową która sprzyja podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki do rozwoju naukowego. Uczelnia wspomaga finansowo pracujących naukowo nauczycieli, finansuje ich udział w konferencjach naukowych, finansuje ich przewody awansowe, publikacje, zapewnia stypendia naukowe. Nie prowadzi jednak, na co wskazuje obsada zajęć, polityki zatrudnienia gwarantującej wysoką jakość kształcenia.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Bazą dydaktyczną i lokalową Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej są dwa budynki stanowiące własność Uczelni. Położone są nieopodal siebie, po obu stronach ulicy Sidorskiej (ul. Sidorska 95/97 oraz ul. Sidorska 102)

Budynek główny mieści się przy ul. Sidorskiej 95/97. Posiada on 52 pomieszczenia dydaktyczne, w tym:

- 37 sal wykładowych i ćwiczeniowych,
- 9 pracowni komputerowych
- 6 auli

Razem jest to ponad 1000 miejsc przeznaczonych dla studentów. Sale dydaktyczne, a także aule posiadają nowoczesne rozwiązania techniczne, które pozwalają odbywać zajęcia na wysokim poziomie dydaktycznym. Każde z pomieszczeń jest przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku zlokalizowane jest ponadto Publiczne Telecentrum, utworzone w ramach projektu „Zintegrowany System Zarządzania Uczelnią z infrastrukturą publicznego dostępu do Internetu”. Posiada ono 30 stanowisk komputerowych. W Uczelni znajdują się następujące pracownie komputerowe wraz ze stanowiskami:

- pracownia komputerowa „A”- sala 206 R, typ I (Minitower) 14 komputerów Typ II (Desktop) 4 komputery
- pracownia komputerowa „B”- sala 307 R, typ I (Minitower) 14 komputerów Typ II (Desktop) 4 komputery
- pracownia komputerowa „C” - sala 305 R, 19 komputerów (Desktop)
- pracownia komputerowa „E” - sala 302 R, 17 komputerów (Desktop)
- sala 306 R (30 komputerów): zestaw A (Minitower BTX) - 25 komputerów oraz zestaw B (Minitower BTX) - 5 komputerów.

Wszystkie pracownie są dostępne dla kierunku pedagogika.

W wyposażeniu pracowni znajdują się ponadto następujące urządzenia: drukarka sieciowa HP LaserJet P3005X – 1 szt.; projektor multimedialny Panasonic PT-LB55NTE – 1szt.; ekran projekcyjny elektryczny – 1szt.; monitoring video (4 kamery + rejestrator z LCD) – 1 zestaw oraz telefax Panasonic KX-FLM653 – 1 szt.

Na terenie Uczelni funkcjonuje bezprzewodowy dostęp do Internetu. Istnieją również kioski informacyjne (stałe dostępne, multimedialne komputery pozwalające studentom na dostęp do aktualnych informacji uczelnianych) oraz telebimy informujące o sprawach Uczelni. Uczelnia dysponuje łączem internetowym symetrycznym Frame Relay o przepustowości do 2 Mbit/s oraz łączem asymetrycznym DSL o przepustowości do 4Mbit/s. Infrastruktura sieciowa jest systematycznie unowocześniana.

W budynku działają też dwie stołówki i klub studencki. Studenci bardzo dobrze oceniają funkcjonowanie stołówek, podkreślając atrakcyjne ceny dostosowane do możliwości studentów (obiad dwudaniowy w stołówce na dole budynku kosztuje 8 zł, a w stołówce górnej 7 zł drugie danie plus 2,5 zł. pierwsze danie). Studenci w przerwie obiadowej bardzo często korzystają z oferowanych posiłków.

Drugim obiektem dydaktycznym jest budynek przy ul. Sidorskiej 102. Mieszczą się w nim sale dydaktyczne, dwie aule, sale wykładowe, pracownie – specjalności: Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną, biblioteka i czytelnia oraz pomieszczenia administracyjne i socjalne. Zajęcia na kierunku pedagogika są zasadniczo prowadzone w tym budynku, jednak studenci również korzystają z innych zasobów jakimi dysponuje Uczelnia.

Zajęcia z wychowania fizycznego studenci mogą odbywać na basenie (nauka pływania) lub w hali sportowej (gry zespołowe) z siłownią, salą do aerobiku i tańca. Z basenu studenci mogą korzystać nie tylko w ramach zajęć, ale także poza nimi.

W uczelnie funkcjonuje pracownia edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej (sala numer 302) – przeznaczona jest do odbywania zajęć dydaktycznych zwłaszcza w specjalności: Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną. Posiada „nowoczesne” pomoce dydaktyczne tj. interaktywną tablicę, 3 laptopy, 3 projektory, programy komputerowe, specjalistyczne programy komputerowe (np. Logorytmika – program komputerowy do prowadzenia zajęć z logopedii, Edu-sensus - ćwiczenia rozwijające motorykę narządów mowy) do zajęć z wychowania przedszkolnego i logopedii, audiometr, magnetofony. Znajdują się tam także pomoce dydaktyczne o charakterze tradycyjnych m. in. plansze do edukacji matematycznej, materiały plastyczne, instrumenty muzyczne – do zajęć z rytmiki, pomoce wykonane przez studentów.

Należy odnotować, że większość pomocy naukowych pozyskano ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Zakupiono również ponad 20 pozycji literatury, zwłaszcza do edukacji wczesnoszkolnej. Zostały one następnie przekazane uczelnianej bibliotece.

W wyposażeniu znajdują się ponadto następujący sprzęt, pozostający do dyspozycji kadry dydaktycznej i studentów podczas prowadzonych zajęć dydaktycznych: zestaw komputerowy OPTIMUS z minitorem LCD Belinea 17"; zestaw komputerowy OPTIMUS z minitorem LCD Belinea 17"; laptop ACER 203WXM, laptop FSC Amilo Li718 T2350, laptop DELL LATITUDE D830, laptop DELL LATITUDE D830, drukarka HP LASERJET M2727NF, notebook TOSHIBA U400-185, notebook TOSHIBA L650-1D9 –zestaw, notebook HP 4320s W7HP, projektor multimedialny BENQ 2250 z torbą, projektor SANYO PLC-XW65, projektor SANYO PLC-XW65, projektor SANYO PLC-XW65 LCD, projektor SANYO PLC-XU300, projektor XU300.

Biblioteka Uczelniana Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej posiada **28 380** jednostek inwentarzowych, w tym: 26 716 publikacji książkowych, 1082 broszury, 210 kaset audio, 56 kaset video i 316 płyt CD i DVD.

Sposób pozyskania publikacji:

- kupno - 22788 jednostek,
- dary - 4517,
- wymiana międzybiblioteczna – 634,
- książki przekazane przez studentów w zamian za zagubione przez nich egzemplarze - 64 jednostki inwentarzowe.

W przeciągu ostatnich trzech lat można zaobserwować spadek zakupów publikacji, co jest wynikiem ograniczonych możliwości magazynowania i przechowywania księgozbioru.

Biblioteka posiada **863** tytuły książek tj. **1881** egzemplarzy z zakresu pedagogiki, wychowania, edukacji, szkolnictwa, metodologii, 459 tytułów książek tj. 924 egzemplarzy z zakresu psychologii i komunikacji oraz 33 tytuły tj. 34 egzemplarzy słowników i encyklopedii z zakresu pedagogiki i psychologii oraz filozofii. Prenumerata bieżąca czasopism i gazet w 2014 roku liczy 120 tytułów: 109 polskich i 11 obcojęzycznych, w tym 20 tytułów czasopism dotyczy zakresu pedagogiki: Alkoholizm i Narkomania – kwartalnik; Bliżej Przedszkola – miesięcznik; Charaktery – miesięcznik; Edukacja i Dialog – miesięcznik; Kwartalnik Pedagogiczny - kwartalnik ; Nauka i Szkolnictwo Wyższe - kwartalnik ;m Nowa Szkoła – miesięcznik; Pedagogika Społeczna - kwartalnik; Polityka Społeczna – miesięcznik; Praca Socjalna – kwartalnik; Prakseologia – rocznik; Problemy Opiekuńczo - Wychowawcze – miesięcznik; Psychologia w szkole – kwartalnik; Remedium – miesięcznik; Ruch Pedagogiczny – dwumiesięcznik; Społeczeństwo i Rodzina – kwartalnik; Szkoła specjalna – dwumiesięcznik; Wychowanie na co Dzień - miesięcznik; Wychowanie w Przedszkolu – miesięcznik; Wychowawca – miesięcznik.

Zawartość biblioteki opracowywana jest komputerowo. Katalog biblioteczny dostępny jest na komputerach stacjonarnych w bibliotece oraz w formie on-line. Każda publikacja posiada kod kreskowy, pozwalający na automatyczne wyszukiwanie i wypożyczanie książek. Studenci mogą więc rezerwować, zamawiać książki online oraz sprawdzać stan posiadanego przez siebie konta bibliotecznego, dokonywać prolongaty książek oraz składać dezyderaty. Biblioteka posiada stanowiska komputerowe ze stałym dostępem do Internetu oraz możliwością korzystania z sieci bezprzewodowej. Od lutego 2009 roku dostępny jest także on-line katalog czasopism prenumerowanych przez Bibliotekę PSW oraz pozyskiwanych drogą wymiany międzybibliotecznej. W ramach wymiany międzybibliotecznej w roku akademickim 2012/2013 Biblioteka PSW otrzymała 106 publikacji. Liczba egzemplarzy przekazanych przez Bibliotekę PSW w Białej Podlaskiej wyniosła 263, w tym 171 egzemplarzy czasopism „Rozprawy Społeczne”, „Człowiek i Zdrowie”, „Studia Ekonomiczne i Regionalne”, „Bialski Przegląd Akademicki”.

Od 2007 r. Biblioteka dysponuje dostępem do bazy EBSCO. Najpierw odbywało się to na zasadzie płatnej licencji, następnie w ramach licencji wykupywanej przez Ministerstwo.

Ogólna liczba wyszukiwań w bazie, również poprzez komputery na terenie uczelni, wyniosła 21 725.

Baza EBSCO oferuje na swojej platformie dostęp do 15 różnych baz danych o szerokim zakresie dziedzinowym : nauki medyczne i biomedyczne, ścisłe, humanistyczne, społeczne, psychologię, religię, edukację, nauki ekonomiczne, biznes, informatykę, nauki techniczne i wiele innych. Bazy wchodzące w skład platformy EBSCO to: **Academic Search Complete** – multidyscyplinarna zawierająca ponad 8 500 czasopism pełnotekstowych, z czego 7 300 stanowią pozycje recenzowane naukowo; **Agricola** - baza danych zawiera rekordy bibliograficzne pochodzące z biblioteki National

Agricultural Library należącej do Ministerstwa Rolnictwa USA (Department of Agriculture), jej zakres chronologiczny sięga roku 1970, zawiera ponad 4,8 mln cytowań; **Business Source Complete** - najbardziej autorytatywna baza naukowa z zakresu biznesu i obejmuje wiodącą kolekcję publikacji w formie bibliograficznej i pełnotekstowej i ona udostępnia możliwe do wyszukania cytowania naukowe odnośnie do ponad 1300 czasopism; **ERIC** - Educational Resource Information Center, zawiera ponad 1,3 mln rekordów oraz odsyłacze do ponad 323 000 pełnotekstowych dokumentów, których zakres chronologiczny sięga roku 1966; **GreenFILE** - zawiera informacje z obszernych badań dotyczących wszelkich aspektów wpływu człowieka na środowisko i obejmuje indeksy i abstrakty ponad 384 000 rekordów jak również pełny tekst ponad 4 700 rekordów z publikacji w wolnym dostępie (Open Access); **Health Source / Consumer Edition** - baza jest najbogatszą z dostępnych dla bibliotek na świecie kolekcją informacji z zakresu zdrowia publicznego. Obejmuje wiele tematów z dziedziny zdrowia, w tym nauki medyczne, nauki o żywności i żywieniu, opiekę nad dziećmi, medycynę sportową i zdrowie ogólne i zawiera około 80 pełnotekstowych publikacji z zakresu zdrowia publicznego; **Health Source Nursing/Academic Edition** - baza zawiera około 550 pełnotekstowych czasopism naukowych z wielu dyscyplin medycznych. *Health Source: Nursing/Academic Edition* udostępnia także przewodnik *Lexi-PAL Drug Guide*, zawierający 1 300 arkuszy edukacyjnych dla pacjentów na temat leków generycznych z ponad 4 700 nazw firmowych produktów; **Library, Information Science & Technology Abstracts** - indeksuje ponad 560 głównych czasopism tematycznych, blisko 50 czasopism priorytetowych oraz niemal 125 wybranych czasopism, a jej zakres tematyczny obejmuje bibliotekarstwo, klasyfikację, katalogowanie, bibliometrię, pobieranie informacji online i zarządzanie informacjami itd. Zakres chronologiczny bazy sięga połowy lat 60. XX wieku; **MasterFile Premiere** - multidyscyplinarna baza danych, zaprojektowana specjalnie dla bibliotek publicznych, udostępnia pełny tekst niemal 1700 czasopism, których zakres chronologiczny sięga 1975 r., która zawiera pełnotekstowe wersje niemal 500 książek referencyjnych oraz ponad 164 400 dokumentów źródłowych, a także kolekcję obrazów zawierającą ponad 592 000 fotografii, map i flag; **Medline** - zawiera autorytatywne informacje z dziedziny medycyny, pielęgniarstwa, stomatologii, weterynarii, systemu opieki zdrowotnej, nauk przedklinicznych i wielu innych. Stworzona przez National Library of Medicine, baza *MEDLINE* stosuje indeksowanie według tezauryś medycznego MeSH (Medical Subject Headings) z wykorzystaniem struktury hierarchicznej drzewa, nagłówek podrzędnych i funkcji rozwijania terminów umożliwiającą wyszukanie rekordów z ponad 5400 czasopism biomedycznych; **Newspaper Source** - zapewnia kompletne, pełnotekstowe wersje ponad 40 amerykańskich i międzynarodowych gazet; **Regional Business News** - zawiera pełnotekstowe materiały regionalnych publikacji biznesowych i obejmuje ponad 80 publikacji biznesowych ; **Teacher Reference Center** - udostępnia indeksy i abstrakty dla 280 najpopularniejszych czasopism i magazynów dla nauczycieli i opiekunów ułatwiający pracę pedagogom; **AHFS Consumer Medication Information** - źródło informacji o lekach dla pacjentów, dostępne w języku angielskim i hiszpańskim, która obejmuje ponad

1000 monografii informacyjnych leków. Od stycznia 2010 roku Biblioteka PSW posiada dostęp do cennych zasobów internetowych dostępnych w ramach Biblioteki Wirtualnej Nauki tworzonej przez ICM UW (Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego). Dostępne są bazy: Elsevier, Springer, Wiley Blackwell - Scopus - Web of Knowledge - Web of Science – Science oraz Nature.

Od sierpnia 2010 istnieje możliwość korzystania z wyżej wymienionych baz z komputerów domowych. Biblioteka ma także dostęp do licencjonowanej bazy Polskiej Bibliografii Lekarskiej oraz ekonomicznej bazy ISI Emerging Markets (EMIS). Od października 2013 r. Biblioteka posiada wykupiony dostęp do prawie 300 tytułów książek z różnych dziedzin w serwisie Ibuk.pl. - internetowej czytelnicy książek i czasopism oraz bazy PRAWOPL oferującej pełne teksty wszystkich kodeksów, ustaw, rozporządzeń i praw międzynarodowych, nowości z prawa, działalności gospodarczej, ubezpieczeń społecznych i edukacji. Sukcesywnie uzupełniana jest Baza Zawartości Wybranych Wydawnictw oraz katalog czasopism - w roku akademickim 2012/2013 dodano 2830 rekordów (od 2011 r. przejście na język słów kluczowych w opisie rzeczowym). Stale aktualizowana jest baza publikacji naukowych pracowników PSW w programie Expertus, udostępniająca zasoby w formie on - line. W ramach biblioteki działa także wypożyczalnia międzybiblioteczna pozwalająca na zamawianie z innych bibliotek krajowych zbiorów zwartych i kopii artykułów z czasopism.

Biblioteka jest czynna od poniedziałku do soboty, od 7.30 do 19.00 (piątki do 17 i w soboty do 17). Dostępność do biblioteki została bardzo pozytywnie oceniona przez studentów, jak również mieszczące się w niej zasoby. Całkowita przestrzeń biblioteki i czytelnicy, tj. udostępniania i zarządzania zasobami wynosi ok. 300 mkw. W skład biblioteki wchodzi:

- Czytelnia Ogólna, wyposażona w 65 miejsc dla czytelników, 13 stanowisk komputerowych z oprogramowaniem Microsoft Office i dostępem do katalogu bibliotecznego Sowa i Internetu, w tym stanowisko dla osoby niepełnosprawnej, sprzęt radiomagnetofonowy, sprzęt wideo, TV, umożliwiający odtwarzanie kaset video i nagrywanie programów edukacyjnych, skanery.
- Czytelnia Neofilologiczna, wyposażona w 9 miejsc, w tym 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i poczty elektronicznej oraz zainstalowanymi translatorami z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego.

W Czytelni Ogólnej zbiory podzielone są tematycznie wg kierunków istniejących na uczelni. W obu czytelnicy funkcjonuje wolny dostęp do półek, a zbiory zabezpieczone są poprzez system monitoringu.

Usługi dostępne w obu czytelnicy to:

- przeglądanie zawartości CD/DVD,

- skanowanie, drukowanie tekstu i zdjęć,
- przeglądanie zawartości dodatków do czasopism (płyty) dostępnych w czytelni multimedialnej,
- korzystanie z translatorów do języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego,
- przeglądanie zawartości katalogu SOWA,
- sprawdzanie swoich kont czytelniczych,
- korzystanie z baz tekstowych czasopism obcojęzycznych, katalogu bibliotecznego oraz bibliografii zawartości czasopism i katalogu czasopism dostępnych w bibliotece.

Biblioteka posiada również magazyn z systemem regałów jezdnych i stacjonarnych oraz pomieszczeniem z ksero.

Godne podkreślenia jest to, iż Uczelnia finansuje dojazd do Uczelni komunikacją miejską poprzez zakup kart miejskich na przejazdy dla wszystkich studentów mieszkających poza Białą Podlaską.

Studenci mają możliwość korzystania z Domu Studenta, który mieści się 250 m od głównego budynku PSW. Teren na którym znajduje się kampus posiada monitoring i odpowiednie ogrodzenie, a wejście na jego teren zapewnia specjalna karta mieszkańca okazywana pracownikowi recepcji lub ochrony. Dom Studenta posiada 192 miejsca noclegowe. Pokoje są jedno i dwuosobowe. Na podkreślenie zasługuje fakt wysokiego standardu wyposażenia pokoi, oraz istnienie miejsc przeznaczonych dla kadry naukowej, a także dla studentów niepełnosprawnych. Na każdym piętrze znajdują się pomieszczenia kuchenne wyposażone w kuchnię gazową, kuchenkę mikrofalową oraz szafki. W Domu Studenta znajduje się bardzo nowoczesna sala konferencyjna, z której korzystają studenci i pracownicy Uczelni.

Placówki praktyk nie zawsze są właściwie dobrane ze względu na realizowaną specjalność. Przykładem mogą być studenci resocjalizacji, którzy wszystkie praktyki odbywali w szkołach, oraz placówki z którymi Uczelnia podpisała porozumienia tj. Żłobek Miejski w Białej Podlasce, Stowarzyszenie na rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo KOŁO w Białej Podlasce, Warsztat Terapii zajęciowej w Międzyrzeczu, Ministerstwo Sprawiedliwości, jednostki organizacyjne Uczelni. Wymienione placówki nie stwarzają warunków do realizacji przypisanych praktykom celów i efektów kształcenia. Studenci nie posiadają też kompetencji do praktykowania w tych placówkach.

Baza lokalowa PWS w Białej Podlasce przystosowana jest do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Na każdym z pięter usytuowane są łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Budynek posiada dwie windy panoramiczne oraz podjazdy, ułatwiające poruszanie się osobom niepełnosprawnym. Każdy student posiada klucz do windy. Obok budynku głównego znajduje się parking, który także posiada miejsca przeznaczone dla niepełnosprawnych kierowców. W

ramach zajęć z wychowania fizycznego istnieje możliwość odbywania zajęć teoretycznych, rehabilitacyjnych oraz zajęć WF dla osób niepełnosprawnych. Biblioteka posiada stanowisko dla osób niepełnosprawnych wyposażone w:

- mysz BigTrack - urządzenie przeznaczone dla użytkowników nie posiadających takich umiejętności ruchowych, które wymagane są przy obsłudze zwyczajnej myszy. Mysz jest wytrzymała, może stawić czoło naciskowi stóp albo innemu wytężonemu działaniu. Z powodu swojego rozmiaru nie wymaga regulacji palcem.

- Sip Puff Switch - urządzenie mocowane na głowie, które spełnia rolę dwóch włączników - jeden jest uruchamiany podczas dmuchania powietrza w wymienny ustnik, drugi podczas jego zasysania. Jest uzupełnieniem dowolnej myszy nagłownej.

- klawiatury alternatywne, które przeznaczone są dla osób, mających trudności z precyzyjnymi ruchami, z koordynacją wzrokowo-ruchową, lub odwrotnie - dla osób potrafiących wykonać bardzo precyzyjne, ale za to niewielkie ruchy. IntelliKeys to programowalna planszowa klawiatura. Wyposażona 2 łatwo wymienialnych nakładek, w tym jedną służącą do konfiguracji klawiatury. Wybrana nakładka jest automatycznie wykrywana, bez potrzeby użycia dodatkowego oprogramowania. IntelliKeys możemy podłączyć zamiast zwykłej klawiatury lub jednocześnie z nią. Doskonale spełnia wymagania osób niepełnosprawnych, słabo widzących. Dotykowa powierzchnia może być obsługiwana palcem, stopą, głową lub patyczkiem.

- bigKeys - jest to specjalnie skonstruowana klawiatura przeznaczona dla osób niepełnosprawnych ruchowo i niedowidzących. Powiększone czterokrotnie klawisze ułatwiają ich lokalizację. Opisy powiększono prawie 10-cio krotnie dzięki temu osoby niedowidzące łatwo mogą rozpoznać każdy znak na klawiaturze. Dzięki wyjątkowej konstrukcji, pomimo powiększonych klawiszy, klawiatura zajmuje tyle samo miejsca co standardowa. W zestawie znajdują się wszystkie litery i cyfry. Wszystkie funkcje klawiatury komputerowej nie są dostępne wprost, lecz poprzez kombinację klawiszy.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej posiada bardzo dobrą bazę dydaktyczną. Infrastruktura Uczelni (sale wykładowe, pracownie, laboratoria specjalistyczne, doskonałe ich wyposażenia, a także kilka pracowni komputerowych doskonale wyposażonych, bezprzewodowy dostęp do Internetu, bardzo specjalistyczne oprogramowanie i doskonale wyposażona

biblioteka oraz dostęp do innych bibliotek, w tym bibliotek wirtualnych a także licznych baz danych) zapewnia doskonale warunki do realizacji procesu dydaktycznego.

Infrastruktura jest bardzo dobrze przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych, nie ma w niej barier architektonicznych czy technicznych utrudniających studiowanie osobom niepełnosprawnym.

Uczelnia posiada kryty basen, dwie stołówki, doskonale wyposażony dom studenta i dostęp do hali sportowej. W roku akademickim 2015 oddane zostaną dwa kolejne budynki, pełnowymiarowa hala sportowa i basen odkryty. Zarówno studenci jak i nauczyciele akademicy ocenili bardzo wysoko infrastrukturę dydaktyczną, którą dysponuje Uczelnia.

Nie wszystkie placówki, w których studenci odbywają praktyki są właściwie dobrane ze względu na efekty kształcenia i cele przypisane praktykom.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Badania naukowe zrealizowane przez pracowników Zakładu Pedagogiki PSW:

- o **badania na temat:** *Wychowanie do wartości w edukacji zintegrowanej.* Zamiarem autorki było przedstawienie nowego, adekwatnego podejścia do problematyki wartości, ze wskazaniem na wychowanie do wartości zaadresowane do dzieci w młodszym wieku szkolnym. W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, technikę badania dokumentów oraz zmodyfikowaną przez autorkę technikę narysuj i napisz (na podstawie metody T. Williamsa, N. Wettona, A. Moona). Badania zasadnicze dotyczące wychowania do wartości w edukacji zintegrowanej zostały przeprowadzone w maju i czerwcu 2007 roku w kilkunastu szkołach podstawowych, i w piętnastu klasach III- w tym jednej o charakterze integracyjnym (wybranych losowo) w powiecie białskim. Przebadano 764 osoby: 50 nauczycieli nauczania zintegrowanego, 357 uczniów klas III szkoły podstawowej, 357 rodziców wyżej wymienionych dzieci. Wykorzystanie badań może być pomocne dla teoretyków zajmujących się edukacją w młodszym wieku szkolnym, oraz praktyków wychowania, tj. rodziców i nauczycieli. Materiał może ponadto

posłużyć twórcom programów edukacji zintegrowanej w lepszym zrozumieniu procesu wychowania do wartości.

o **Badania na temat:** *Realizacja założeń szkolnych programów profilaktycznych w kontekście zjawiska nieprzystosowania społecznego młodzieży gimnazjalnej* dotyczyły zagadnień związanych z realizowanymi w badanych szkołach programami profilaktycznymi oraz nieprzystosowaniem społecznym uczniów szkół gimnazjalnych województwa lubelskiego. Procedura badawcza odnosiła się do wyboru ilościowo-jakościowego toku rozstrzygania problemów badawczych. Posłużono się metodami: *sondażu diagnostycznego, Zogniskowanych Wywiadów Grupowych, analizą dokumentów*. Badania przeprowadzono w szkołach gimnazjalnych województwa lubelskiego, w klasach I-III w miastach: Biała Podlaska, Łuków, Opole Lubelskie, Ryki, Włodawa. Czas trwania: od października 2010 roku do lipca 2011 roku. Zebrany materiał badawczy przy użyciu narzędzia badawczego *Skali Nieprzystosowania Społecznego* objął zasięgiem 145 osób, zaś badania z zastosowaniem kwestionariusza ankiety i kwestionariusza wywiadu objęły 137 sędziów kompetentnych. Badaniami objęto 50 środowisk rodzinno-rówieśniczo-szkolnych. Wyniki mają szczególne znaczenie dla osób zajmujących się tworzeniem i realizacją szkolnych programów profilaktycznych, zwracają bowiem uwagę na rolę wnikliwej diagnozy, opartej na dobrze dobranych metodach badawczych, która powinna dotyczyć problemów i potrzeb młodzieży gimnazjalnej w aspekcie uwarunkowań funkcjonowania w środowisku rodzinnym, rówieśniczym, oraz szkolnym.

o **Badania** o charakterze komparatystycznym, prowadzone przy pomocy *sondażu diagnostycznego* i *monografii pedagogicznej* w środowisku rodzin zastępczych w mieście Biała Podlaska i na terenie powiatu bialskiego, w latach 2010-2011, w 95 rodzinach zastępczych. Ich celem było porównanie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej w rodzinach zastępczych miejskich i wiejskich oraz spokrewnionych i niespokrewnionych, co pozwoliło na poszerzenie wiedzy na temat rodziny zastępczej i ustalenie czy stanowi ona alternatywę dla rodziny naturalnej w sytuacji jej dysfunkcyjności lub patologii, oraz czy jest w stanie zrekompensować takie wartości jak: dom, rodzina, bliscy, a także zaspokoić podstawowe potrzeby dziecka sierocego poprzez podejmowane w tych rodzinach działania opiekuńczo – wychowawcze. Ponadto dzięki przeprowadzonym badaniom udało się sformułować wytyczne i postulaty pod adresem praktyków pracujących bądź zamierzających pracować z dzieckiem osieroconym i jego rodziną, a przede wszystkim do obecnych i przyszłych rodziców zastępczych, jak również instytucji wspierających rodziny zastępcze takich jak: ośrodki pomocy rodzinie, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, „szkoleniowcy”, nauczyciele i inni. Podjęty problem wydaje się być szczególnie ważny ze względu na zmiany dokonujące się w polskim systemie prawnym, przechodzącym liczne przeobrażenia, a jednocześnie dostosowującym się do standardów europejskich, w których nadaje się prymat rodzinie i rodzinnym formom opieki nad dzieckiem.

- **Badania na temat :** *Wychowanie do wartości proekologicznych w szkole polskiej po roku 1998* (w opinii podmiotów szkoły i w *Podstawie Programowej*) dotyczyły problematyki wychowania do wartości proekologicznych w polskiej szkole – realizowanego w formie międzyprzedmiotowej ścieżki proekologicznej. Ich celem ustanowiono ukazanie stanu realizacji wychowania proekologicznego w zreformowanej szkole polskiej na podstawie badań uczniów, nauczycieli i rodziców oraz studium *Podstawy Programowej*. Wśród metod badawczych: *sondaż diagnostyczny, interakcjonizm symboliczny* oraz *technika badania dokumentów i ankietowania*. Narzędziami, które posłużyły do zebrania danych była *Skala Wartości Wychowania Proekologicznego* własnego autorstwa, Kwestionariusz ankiety „Wychowanie proekologiczne w szkole” własnego autorstwa oraz *Kwestionariusz wywiadu* również własnego autorstwa. Badania przeprowadzono w maju 2009 roku w 17 szkołach powiatu bialskiego (szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne). Badaniami objęto 560 uczniów wszystkich poziomów kształcenia w ramach międzyprzedmiotowej ścieżki ekologicznej, 222 rodziców i 107 nauczycieli. Przeprowadzone badania pozwoliły ustalić, że wychowanie do wartości proekologicznych w szkole polskiej ma wpływ na kształtowanie się postaw proekologicznych uczniów oraz wykazały potrzebę konkretnych zmian w zakresie szkolnego wychowania proekologicznego. Doprowadziły ponadto do podjęcia próby opracowania modelu koncepcyjnego wychowania proekologicznego. Praca może być podstawą licznych praktycznych aplikacji tak dla teoretyków zajmujących się problematyką edukacji ekologicznej, jak i dla praktyków wychowania proekologicznego, czyli rodziców i nauczycieli. Materiał teoretyczny i empiryczny jak również opracowany model koncepcyjny wychowania proekologicznego, może także pomóc twórcom programów edukacji proekologicznej w lepszym zrozumieniu procesu wychowania do wartości proekologicznych, przyczyniając się do ulepszenia programów nauczania (zarówno od strony aksjologicznej – wartości proekologicznych, jak też organizacji procesu wychowania).
- **Badania na temat:** *Wybrane programy stypendialne jako forma wspierania edukacji* miały na celu przeanalizowanie działalności ogólnopolskich programów stypendialnych. Autora interesowały takie programy stypendialne, które pomagają młodym osobom spełniającym jednocześnie trzy warunki: są zdolne, są ubogie, są aktywne społecznie. Te grupy osób uznał autor za zasługujące na szczególne wsparcie stypendialne, po to, aby bezpowrotnie nie utracić ich talentów. Podobne cele stawiają sobie dwa ogólnopolskie programy stypendialne – program stypendialny Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia oraz Stypendium Indeks Start2Star Fundacji 2065 im. Lesława A. Pagi i Fundacji LC Hart Leszka Czarneckiego. Programy te charakteryzują się również tym, że dany stypendysta objęty jest pomocą materialną przez cały okres studiów w przypadku Indeksu Start2Star, a w przypadku programu Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia nawet przez kilkanaście lat, gdyż stypendystą można zostać w pierwszej klasie gimnazjum, a stypendium otrzymywać nawet na studiach doktoranckich. Badania przeprowadzono za pomocą wywiadu swobodnego ukierunkowanego. Przebadano po dwudziestu stypendystów z każdej

fundacji. Byli to studenci trzeciego roku studiów. Wybór tej właśnie grupy nie był przypadkowy. Po kilku latach uczestnictwa w programach stypendialnych ich uczestnicy mają już wiedzę o tych programach oraz wyrobione zdanie o fundacjach. Badania mogą przyczynić się do ulepszenia istniejących programów stypendialnych.

Uczelnia prowadzi również badania z udziałem studentów. Na kierunku pedagogika aktywnie działa Koło Naukowe „Klub Pedagoga”.

○ **Koło Naukowe „Klub Pedagoga”** – prowadziło badania pt. *Zapotrzebowanie a oferta edukacyjna*. Koło Naukowe „Klub Pedagoga” podjęło próbę diagnozy lokalnego zapotrzebowania na ofertę edukacyjną. Efektem miało być tu ewentualne podjęcie działań ukierunkowanych na poszerzenie albo dostosowanie oferty edukacyjnej Instytutu Pedagogiki PSW. Grupę badawczą stanowiło 400 osób uczących się w klasach maturalnych i wykazujących zainteresowania w zakresie nauk humanistycznych i społecznych. Byli to mieszkańcy: Białej Podlaskiej, Międzyrzecza Podlaskiego, Radzynia Podlaskiego, Janowa Podlaskiego, Włodawy, Siemiatycz, Terespoła, Parczewa, Wisznic, Łomży i Łukowa. Wyniki badań pokazały, że respondenci, najchętniej wybraliby *pedagogikę specjalną* – 47% (a następnie *pedagogikę ogólną* – 37% i *pracę socjalną* – 14%). Warunki kadrowe uniemożliwiły jednak uruchomienie wybranych kierunków studiów.

○ **Badania na zlecenie Samorządu** (realizacja V-VI 2013) dotyczące gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej. Podjęto je z inicjatywy burmistrza miasta Międzyrzec Podlaski. W pierwszej kolejności pracowano koncepcję badań i wybrano arkusze diagnostyczne. W skład zespołu weszli: dwóch psychologów i pedagog. Zaplanowano przeprowadzenie badań na przełomie maja i czerwca 2013 r. w trzech przedszkolach samorządowych (nr 2, 3 i 4) w Międzyrzeczu Podlaskim wśród dzieci 6- letnich. Ze względu na to, że przedszkola mają wybór programu wychowania przedszkolnego i w każdym przedszkolu może być on inny, wybrano arkusze do przeprowadzenia diagnozy gotowości do podjęcia nauki szkolnej. Zadania praktyczne przygotowane do wykonania przez dzieci opracowane zostały w formie zabawowej. Rodzice dzieci wyrazili zgodę na uczestnictwo dziecka w badaniach. Przeprowadzono diagnozę w następujących dziedzinach:

1. Nauczycielska diagnoza dziecięcych czynności samoobsługowych.
2. Nauczycielska diagnoza sprawności ruchowych.
3. Nauczycielska diagnoza funkcjonowania dzieci w trakcie zabawy.
4. Nauczycielska diagnoza podejmowania i realizowania zadań przez dzieci – eksperyment diagnostyczny Rozety.

Wyniki zostały upowszechnione w placówkach przedszkolnych, a pełna dokumentacja z badań znajduje się w zasobach przewodniczącego zespołu.

Badania naukowe prowadzone przez pracowników Zakładu Pedagogiki podnoszą ich kompetencje zawodowe, co ma bezpośrednie przełożenie na realizowane przez nich zajęcia dydaktyczne, co znalazło również odzwierciedlenie w hospitacjach prowadzonych zajęć.

Dorobek naukowy pracowników Zakładu Pedagogiki

Nauczyciele akademicy Zakładu Pedagogiki mają duży dorobek naukowy w postaci publikacji z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych.

1. Czasopisma znajdujące się w bazie European Reference Index for the Humanities (ERIH) – 2 publikacje afiliowane przez PSW.
2. Czasopisma z Listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 18 artykułów afiliowanych przez PSW.
3. Rozdziały w Monografiach – 19 w języku polskim i 3 w języku angielskim z afiliacją PSW Biała Podlaska.
4. Monografie - wydano łącznie 22 monografie, w tym 15 z afiliacją PSW.
5. Inne publikacje - 131 publikacji afiliowanych przez PSW.

Zakład pedagogiki organizuje również konferencje naukowe. Najważniejsze z nich realizowane w ostatnich pięciu latach to:

1. „Dziecko wiejskie”; 17. 10. 2007 r. Roskosz;
2. „Skuteczność profilaktyki i resocjalizacji – utopie a rzeczywistość” 12 marca 2009 r. Biała Podlaska;
3. „Wykluczenie społeczne – czynniki ryzyka, profilaktyka, remedia”, 24 maja 2010 r. Biała Podlaska;
4. Konferencja Naukowa nt. Edukacja Potrzebuje Specjalistów studia podyplomowe nadające kwalifikacje do nauczania, PSW im. Papieża Jana Pawła II, Biała Podlaska, 18 września 2010;
5. Konferencja Naukowa „Kształcenie zawodowe i ustawiczne a potrzeba rynku”, Biała Podlaska, czerwiec 2012;
6. „Pedagogika Integracyjna z pomocą człowiekowi”, Biała Podlaska, 22 listopad 2012.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ nie dotyczy

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

Pomimo iż ocena nie jest obligatoryjna, bowiem Uczelnia prowadzi jedynie studia pierwszego stopnia, to warto podkreślić dużą aktywność naukową pracowników Zakładu pedagogiki. Uczelnia jest organizatorem konferencji naukowych. Pracownicy naukowcy podejmują współpracę naukową i badawczą z innymi uczelniami oraz instytucjami z otoczenia gospodarczego, co ma wpływ na jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych. Studenci biorą udział w badaniach, szczególnie zaangażowani są studenci z Koła Naukowego „Klub Pedagoga”.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;***

Zasady i procedury rekrutacyjne zostały opisane w uchwale nr 31/2012 Senatu PWS im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 11 maja 2012 roku. Regulacja ta nie zawiera postanowień o charakterze dyskryminacyjnym. Postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie wyników uzyskanych na egzaminie dojrzałości lub mu odpowiadającym. Wszyscy kandydaci umieszczani są na wspólnej liście rankingowej i przyjmowani na studia do wyznaczonego limitu przyjęć.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;***

System kształcenia na kierunku „pedagogika” jest zorientowany na systematyczne pogłębianie wiedzy studentów co potwierdza stosowanie zaliczeń etapowych, kolokwii oraz znaczny nacisk kładziony na stosowanie metod aktywizujących studentów w trakcie zajęć i bieżącą ocenę ich aktywności. Informacje na temat systemu weryfikacji efektów kształcenia w Uczelni są przedstawiane przez prowadzących podczas pierwszych zajęć oraz dostępne są dla studentów w systemie elektronicznym. Stosowanie się do ww. zasad podlega ocenie w ankiecie ewaluacyjnej. W opinii studentów system oceny osiągnięć jest zrozumiały oraz obiektywny.

Studenci przystępują do egzaminów w sesjach egzaminacyjnych, mają prawo do jednego terminu poprawkowego oraz do ubiegania się o termin dodatkowy w przypadku usprawiedliwionej nieobecności. Szkoła umożliwia także ubieganie się o egzamin komisyjny,

jeżeli w opinii studenta egzamin został oceniony nieobiektywnie. Studenci nie zgłosili problemów z respektowaniem tych zasad. Studenci potwierdzają, że system oceny ich osiągnięć jest zorientowany na proces uczenia się.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia stwarza studentom możliwość wyjazdu na wymiany zagraniczne, w tym w ramach programu Erasmus. System informowania studentów o programach wymiany oraz procesie rekrutacyjnym funkcjonuje prawidłowo. Uczestnictwo w wymianie nie cieszy się jednak zainteresowaniem studentów. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdziły, że nie mają potrzeby oraz motywacji do odbycia części studiów na innej uczelni. Studenci studiów niestacjonarnych wskazali także brak możliwości wyjazdu ze względu na obowiązki rodzinne i zawodowe.

Studenci uczestniczą w lektoratach z języka obcego nowożytnego. Zajęcia te odbywają się na zróżnicowanym poziomie. Studenci nie mają jednak możliwości uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w języku obcym np. w ramach oferty zajęć do wyboru.

Studenci wiedzą czym są punkty ECTS oraz jaki jest wymagany na ich uzyskanie nakład pracy. Uważają, że w przypadku większości przedmiotów punkty odzwierciedlają nakład pracy niezbędny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

System pomocy materialnej

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie *Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów PWS im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej*. Regulamin ten obejmuje wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z art. 174 ust. 2 cyt. ustawy, podziału dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z przedstawicielami samorządu, uwzględniając proporcje między stypendiami socjalnymi a stypendiami rektora dla najlepszych studentów w sposób zgodny z art. 174 ust. 4 cyt. ustawy. Sposób

przyznawania świadczeń uznany został przez studentów wizytowanego kierunku za przejrzysty oraz sprawny.

Za niezgodą z wymaganiami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym należy uznać procedurę przyznawania stypendiów socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg. Decyzje wydawane są bowiem przez Uczelnianą Komisję Stypendialną, której zostały przekazane uprawnienia Rektora Uczelni. Tymczasem zgodnie z art. 175 ust. 1 oraz art. 177 Ustawy świadczenia te powinny być przyznawane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, tj. w przypadku ocenianej Uczelni, przez Dziekana Wydziału lub w wyniku przekazania kompetencji, przez komisję stypendialną działającą w ramach Wydziału. Odwołania od decyzji o przyznaniu stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg, a także stypendium rektora dla najlepszych studentów powinny być zaś przyznawane przez jedną dla całej Uczelni Odwoławczą Komisję Stypendialną. **Wobec opisanych nieprawidłowości zaleca się niezwłoczne dostosowanie struktury organów przyznających świadczenia pomocy materialnej do wymagań ustawowych.** Wątpliwym wydaje się także § 1 pkt 19 Regulaminu, który **ogranicza możliwość uzyskiwania świadczeń pomocy materialnej** przez studentów powtarzających semestr lub rok studiów. Regulacja ta nie znajduje uzasadnienia ani w świetle Ustawy, ani obowiązującego na Uczelni Regulaminu Studiów.

Decyzje dotyczące przyznawania świadczeń pomocy materialnej zawierają wszystkie niezbędne elementy określone w art. 107 ust. 1 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego.

Jak wynika z *Regulaminu* stypendia rektora dla najlepszych studentów przyznawane są na podstawie uzyskania przez studenta wysokiej średniej ocen za poprzedni rok lub za osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Osiągnięciom, w tym średniej ocen od 4,50, przypisywane są punkty, na podstawie których tworzony jest ranking, Stypendium przyznawane jest studentom z największą liczą punktów.

Zasady przyznawania pomocy materialnej są studentom znane, a wszelkie potrzebne informacje związane z funkcjonowaniem systemu przyznawania pomocy materialnej mogą uzyskać w Dziekanacie oraz u członków komisji stypendialnych, w skład których wchodzi także pracownicy administracyjni.

Poza wskazanymi powyżej nieprawidłowościami wynikającymi z przyznawania świadczeń przez niewłaściwy organ, system pomocy materialnej funkcjonuje prawidłowo.

System opieki naukowej i dydaktycznej

Studenci pozytywnie oceniają system opieki naukowej i dydaktycznej. Nauczyciele akademicy są dostępni w trakcie wyznaczonych konsultacji, a ich terminy są dostosowane do potrzeb studentów. W trakcie spotkania studenci potwierdzili, że wykładowcy są dla nich dostępni również poza czasem zajęć oraz wyznaczonych konsultacji, także z wykorzystaniem w tym celu poczty elektronicznej. Wymiar czasowy prowadzonych konsultacji oraz pełnionych dyżurów studenci uznali za wystarczający w stosunku do ich potrzeb. Studenci zgłosili jednostkowe uwagi dotyczące harmonogramu zajęć dotyczące zbyt krótkiej przerwy pomiędzy zajęciami, w sytuacji gdy muszą zmienić budynek, zwłaszcza w okresie zimowym oraz zbyt wczesne zaczynanie zajęć w piątki w przypadku studentów studiów niestacjonarnych. W ich opinii najlepszym rozwiązaniem byłoby ograniczenie zajęć wyłącznie do sobót i niedziel. Studenci nie zgłosili uwag dotyczących harmonogramu sesji egzaminacyjnej. Pozytywnie ocenili otwartość wykładowców na organizowanie tzw. terminów zerowych w dniu ustalonym ze studentami. Studenci posiadają także poprzez system elektroniczny dostęp do wszystkich niezbędnych informacji związanych z tokiem studiów, w tym harmonogramów zajęć, terminów sesji egzaminacyjnej, kart przedmiotów oraz materiałów dydaktycznych.

Wszystkie zajęcia w opinii studentów realizowane są zgodnie z przedstawionymi im kartami przedmiotów, a informacje prezentowane podczas zajęć dydaktycznych korespondują z treściami wymaganymi podczas zaliczeń i egzaminów.

Studenci mają także możliwość indywidualizacji programu studiów na zasadach wskazanych w *Regulaminie studiów* w drodze indywidualnej organizacji studiów polegającej na zwolnieniu z obowiązku obecności na maksymalnie 50% zajęć, możliwości dostosowania form zaliczenia do szczególnych wymagań oraz indywidualnej organizacji sesji egzaminacyjnej. Ponadto wszyscy studenci dokonują swobodnego wyboru seminarium dyplomowego, zajęć z języka obcego nowożytnego oraz przedmiotów obieralnych.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowania są znane studentom ocenianego kierunku. Studenci mają możliwość swobodnego wyboru tematu pracy dyplomowej oraz korzystania z wsparcia promotora podczas jej przygotowywania.

Godziny otwarcia dziekanatów zostały uznane przez studentów za dostosowane do ich potrzeb, z zastrzeżeniem, że dla studentów studiów niestacjonarnych dziekanat powinien być otwarty także przez kilka godzin w sobotę. W ocenie Zespołu Oceniającego jest to postulat uzasadniony. Pozytywnie oceniono kompetencje pracowników administracji.

W opinii studentów studiów niestacjonarnych opłata pobierana za świadczenie usług edukacyjnych jest zbyt wysoka i nie koresponduje zarówno z sytuacją na lokalnym rynku pracy, jak i z nakładami niezbędnymi na prowadzenie zajęć na kierunku „pedagogika”. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wskazali, że czesne na podobnym lub niższym poziomie jest pobierane na kierunkach, do realizacji których potrzebna jest bardziej zaawansowana infrastruktura. Zaleca się zatem zwrócenie uwagi i dokonanie analizy wskazanego przez studentów problemu.

Działalność wspierająca rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny

W Uczelni w oparciu o *Regulamin Samorządu Studenckiego Państwowej Szkoły Wyższej im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej* funkcjonuje Samorząd Studentów charakteryzujący się jednopoziomową strukturą na szczeblu ogólnouczelnianym. W skład organów Samorządu Studentów wchodzi przedstawiciele wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku „pedagogika”. Podział kompetencji oraz uprawnień pomiędzy poszczególnymi organami Samorządu Studenckiego jest klarowny.

Samorząd współuczestniczy w tworzeniu oraz opiniuje w formie uchwał regulamin studiów, regulamin przyznawania pomocy materialnej, a także plany i programy nauczania. Zdaniem przedstawicieli Samorządu Studenckiego Władze Wydziału są otwarte na działalność studencką, w tym na aktywność Samorządu Studenckiego.

Liczba przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni oraz Radzie Wydziału spełnia przesłanki art. 61 ust. 3 Ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci posiadają swoich przedstawicieli również w komisjach dyscyplinarnych, zespołach zapewniania jakości kształcenia oraz innych gremiach zajmujących się kwestiami dotyczącymi studentów. Uczelnia zapewnia środki materialne niezbędne do funkcjonowania Samorządu Studenckiego.

Studencki kierunku „pedagogika” mogą także rozwijać swoje zainteresowania uczestnicząc w pracach Niezależnego Zrzeszenia Studentów, AZS, koła naukowego „Klub Pedagogów” oraz Koła Naukowego Resocjalizacji i Profilaktyki. Mogą także publikować w piśmie studenckim „Kalejdoskop”. Koła naukowe zrzeszające studentów ocenianego kierunku organizują warsztaty, spotkania tematyczne oraz angażują się w działalność społeczną i charytatywną na rzecz środowiska lokalnego. Działalność ta pozwala na zdobycie dodatkowych kompetencji zawodowych. Nauczyciele akademicy angażują się w prace kół naukowych i udzielają studentom niezbędnego wsparcia merytorycznego. Studenci zaangażowani w ruch naukowy są zadowoleni z współpracy zarówno z naukową kadrą Wydziału, jak i z Władzami. W opinii Zespołu Oceniającego działalność kół powinna zostać

bardziej ukierunkowana na działalność o charakterze naukowym, tj. przygotowywanie publikacji, udział w konferencjach, przeprowadzanie badań. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu w opinii Zespołu Oceniającego, w chwili obecnej koła naukowe koncentrują się na działalności głównie społecznej i charytatywnej, co samo w sobie zasługuje na docenienie, ale nie spełnia oczekiwań stawianych organizacjom o charakterze naukowym.

W Uczelni działa także Biuro Karier zajmujące się doradztwem zawodowym oraz udostępnianiem informacji o dostępnych ofertach pracy, stażach i konkursach dedykowanych studentom. Praca Biura Karier nie cieszy się szerokim zainteresowaniem studentów

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zasady rekrutacji są kompleksowo uregulowane w odpowiedniej uchwale Senatu. Regulacje te nie zawierają postanowień o charakterze dyskryminującym. Rekrutacja na studia I stopnia odbywa się w oparciu o wyniki z egzaminu dojrzałości.

2) System oceny osiągnięć studentów zorientowany jest na proces uczenia się. Studenci są informowani o zasadach zaliczania przedmiotów oraz mają dostęp do sylabusów zawierających zasady formułowania ocen.

3) Uczelnia umożliwia studentom udział w programie Erasmus ale oni nie są zainteresowani odbyciem części studiów na uczelni zagranicznej. Studenci uczestniczą w zajęciach z języka obcego nowożytnego na zróżnicowanym poziomie, wiedzą czym są i do czego służą ECTS oraz uważają, że ich przydział do poszczególnych przedmiotów jest racjonalny.

4) Uczelnia zapewnia studentom opiekę dydaktyczno-naukową oraz odpowiednie warunki materialne. Studenci są właściwie reprezentowani w organach kolegialnych Uczelni. W ich opinii kadra dydaktyczna jest kompetentna i pomocna, a obsługa administracyjna przyjazna. Procedura przyznawania świadczeń pomocy materialnej wymaga dostosowania do wymagań ustawowych, w pozostałym zakresie system działa poprawnie. Samorząd Studentów ma zapewnione środki na działalność i realizuje zadania wynikające z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. W ramach ocenianego kierunku działają także inne organizacje studenckie, w tym koła naukowe, których działalność skupia się jednak głównie na realizacji projektów o charakterze społecznym.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) ***Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.***

Organizację Uczelni określa powołany Uchwałą Senatu nr 21/2012 z dnia 30.03.2012 roku Statut Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej oraz Regulamin Organizacyjny Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

W Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej działają dwa wydziały:

- Wydział Nauk Ekonomicznych i Technicznych (tworzą go trzy Katedry: Katedra Ekonomii i Zarządzania, Katedra Nauk Technicznych, Katedra Nauk o Środowisku);
- Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych (tworzą go trzy katedry: Katedra Kultury Fizycznej i Fizjoterapii, Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych, Katedra Zdrowia).

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych funkcjonują trzy zakłady, w tym Zakład Pedagogiki.

Nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą oraz wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawowany jest przez Rektora. Senat przyjmuje sprawozdania dotyczące monitorowania karier zawodowych absolwentów Uczelni w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Podejmuje on również uchwały w sprawie tworzenia i likwidacji kierunków studiów, uchwała wytyczne dla Rad Wydziałów.

Rada Wydziału, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat Uczelni, uchwała plany studiów i programy nauczania.

Dziekan zapewnia warunki do prowadzenia działalności dydaktycznej przez jednostki organizacyjne Wydziału. Akceptuje on również obsadę zajęć dydaktycznych proponowaną przez Kierowników Katedr. Zapewnia prawidłowy przebieg procesu kształcenia.

Kierownik Katedry organizuje pracę dydaktyczną i badawczą w Katedrze oraz sprawuje nadzór nad przebiegiem procesu dydaktycznego realizowanego przez Zakłady. Kierownik Katedry zatwierdza karty modułów kształcenia do przedmiotów w ramach bloków przedmiotów

dydaktycznych realizowanych w Zakładach, koordynuje i akceptuje obsadę zajęć dydaktycznych realizowanych w Zakładach oraz akceptuje program kształcenia na kierunku. Zajmuje się ponadto akceptacją przedłożonego przez Kierowników Zakładów programu kształcenia opracowanego w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji (kierunkowe efekty kształcenia), nadzoruje kształcenie kadr naukowych w Katedrze, zajmuje się tworzeniem warunków sprzyjających rozwojowi kadry naukowej i dydaktycznej oraz podnoszeniem jej kwalifikacji i kompetencji.

Kierownik Zakładu sprawuje nadzór nad działalnością dydaktyczną, treściami programowymi oraz zadaniami naukowo-badawczymi w zakresie realizowanych przedmiotów. Współpracuje on z Kierownikiem Katedry w przygotowywaniu obsady zajęć dydaktycznych, zajmuje się opracowywaniem programów kształcenia dla kierunków studiów przyporządkowanych Zakładowi, zapewnianiem właściwej jakości kształcenia, koordynowaniem weryfikowania efektów kształcenia dla kierunków w oparciu o karty modułu kształcenia. Zajmuje się przygotowywaniem programu kształcenia w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji (kierunkowe efekty kształcenia), a także weryfikacją efektów kształcenia oraz gromadzeniem i przechowywaniem dokumentacji dotyczącej dydaktyki (prace zaliczeniowe i egzaminacyjne), prowadzeniem okresowej oceny pracowników, ustalaniem harmonogramu i składu komisji do przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej został zatwierdzony uchwałą Senatu nr 14/12 w 2012 roku, następnie zmodyfikowany uchwałą nr 99/2013. Obecnie funkcjonuje w oparciu o uchwałę nr 5/2014 Senatu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 24.01.2014 roku. Uchwałą nr 103/2013 Senatu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 29.11.2013 roku, w sprawie powołania Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, została powołana senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia, w skład której weszło pięć osób. Następnie, uchwałą nr 7/2014 Senatu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 24.01.2014 roku w sprawie uzupełnienia składu Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, skład tej Komisji został uzupełniony o jedną osobą.

Uchwałą nr 6/2013-2014 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 20 lutego 2014 roku powołane zostały zespoły ds. zapewnienia jakości kształcenia działające na kierunkach w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, w tym zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w Katedrze Nauk Humanistycznych i Społecznych w Zakładzie Pedagogiki.

Uchwałą nr 7/2013-2014 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 20 lutego 2014 r. powołana została Wydziałowa Komisja Programowa i Oceny Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych. Do zadań Komisji należy:

1. Współpraca z przewodniczącymi zespołów programowych i do spraw zapewnienia jakości kształcenia działających na kierunkach w WNZNS w celu zapewnienia jednolitej struktury planów studiów zgodnych z krajowymi ramami kwalifikacji i obowiązującymi standardami nauczania;
2. Analiza wniosków wynikających z prac zespołów programowych i zespołów ds. jakości kształcenia działających na poszczególnych kierunkach studiów;
3. Kierowanie do Dziekana wniosków wynikających z oceny jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów;
4. Opiniowanie wniosków w zakresie zmian w programach studiów;
5. Sporządzanie sprawozdania z prac Komisji do dnia 30 września każdego roku akademickiego.

W trakcie wizytacji przedstawiono również projekt skierowany na posiedzenie Rady Wydziału na dzień 10.04.2014 r., regulujący zasady działania Wydziałowej Komisji programowej i oceny Jakości Kształcenia. Projekt wskazywał na kompetencje Komisji w zakresie wydawania opinii o procesie kształcenia i inicjowania jego zmian. W szczególności miały to być: realizacja wytycznych wynikających z wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, nadzór i monitorowanie jakości kształcenia na kierunkach i poziomie studiów w ramach Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych. Wśród zadań Wydziałowej Komisji Programowej dokument wymienia natomiast:

1. Opiniowanie wniosków celem przedstawienia Senatowi nowych kierunków i specjalności studiów;
2. Opiniowanie limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów;
3. Zatwierdzanie propozycji tematów i zakresów prac dyplomowych;
4. Zatwierdzanie propozycji pytań na egzamin dyplomowy;
5. Opiniowanie zmian dokonywanych w programie kształcenia wynikających z jego doskonalenia.

Uchwałą numer 5/2013-2014 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 20 lutego 2014 r. powołany został Zespół Programowy w Zakładzie Pedagogiki.

W strukturze jakości funkcjonuje również Komisja ds. Jakości Procesu Dyplomowania, która została powołana Uchwałą nr 4/2013-2014 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 20 lutego 2014 r. W Komisji tej uczestniczy trzech członków z Katedry Nauk Humanistycznych i Społecznych. Do zadań komisji należy:

1. Po zakończeniu procesu dyplomowania, w okresie nie dłuższym niż trzy miesiące, weryfikacja losowo wybranych trzech prac dyplomowych, licencjackich lub magisterskich, z każdego kierunku studiów pod względem oceny zgodności dokumentacji egzaminu dyplomowego z obowiązującymi w PSW: regulaminem studiów i Wewnętrznym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia;
2. Ocena stosowanych na kierunkach w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych procedur związanych z wyborem i informowaniem studentów o zakresie zagadnień na egzamin dyplomowy;
3. Złożenie Dziekanowi oraz Komisji Programowej Oceny Jakości Kształcenia raz w roku sprawozdania z prac Komisji zgodnie z załącznikiem opracowanym przez Komisję.

System zarządzania kierunkiem ma charakter hierarchiczny, najniższym jego ogniwem są Kierownicy Zakładów i Kierownicy Katedr. Na tym poziomie dokonuje się analizy planów i programów kształcenia. Następnie wnioski przekazywane są do Dziekana, który podejmuje decyzje zgodnie z zakresem uprawnień. Modyfikacje programów kształcenia oraz wprowadzanie nowych specjalności podejmowane są po zapewnieniu opinii Wydziałowej Komisji Programowej i Oceny Jakości Kształcenia (lub Rady Programowej na kierunku pedagogika, bowiem zanotowano nieścisłości w zakresie dokumentacji i najprawdopodobniej chodzi tu o tę samą jednostkę różnie nazwaną w dokumentach) i ostatecznie Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Modyfikacje programów są przygotowywane w oparciu o analizę sytuacji na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych. Nie otrzymano protokołów z Rad Wydziału w zakresie Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia. Protokoły z posiedzenia Rady ds. Jakości Kształcenia na kierunku pedagogika potwierdzają kolegialność decyzji i wspólne wypracowywanie kierunku rozwoju kształcenia. W protokołach jednak zabrakło szczegółowych informacji na temat zgłaszanych uwag i wniosków, szczególnie ze strony interesariuszy zewnętrznych.

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia stworzono Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. System obejmuje całościowy proces kształcenia studenta w Uczelni. Głównym celem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Szkole Wyższej im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej jest zapewnienie kształcenia na najwyższym poziomie poprzez:

- monitorowanie i dostosowanie programów kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji (KRK);
- ocenianie procesu kształcenia na danym kierunku;
- ocenianie jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- organizację zajęć dydaktycznych;

- ocenianie realizacji założonych efektów kształcenia;
- odpowiedni dobór kadry dydaktycznej;
- wspieranie studentów w działalności naukowo-dydaktycznej i społecznej;
- badanie karier zawodowych absolwentów;
- procedurę antyplagiatową.

Zgodnie z uchwałą Senatu nr 7/2013-2014 Wydziałowa Komisja Programowa i Oceny Jakości Kształcenia monitoruje jakość zmian w planach i programach kształcenia poprzez współpracę z przewodniczącymi Zespołów Programowych ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia działających na kierunkach. Propozycje zmian są gromadzone i opracowywane przez Kierowników Zakładów, następnie Kierowników Katedr, a po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału wprowadzane przez zespoły, które są odpowiedzialne za aktualizację planów i programów kształcenia. W celu realizacji tej procedury powołane zostały Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia działające na kierunkach, w tym Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w Katedrze Nauk Humanistycznych i Społecznych, w Zakładzie Pedagogiki. Zespoły te monitorują jakość kształcenia pod kątem zgodności planów i programów w odniesieniu do Krajowych Ram Kwalifikacji. Zespoły te monitorują i wdrażają zasady Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia w jednostkach i wykorzystują uzyskane wyniki analiz do doskonalenia procesu dydaktycznego.

Ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych dokonywana jest w oparciu o analizę danych pochodzących z dokumentacji procesu dydaktycznego. Okresowo prowadzi się przeglądy programów studiów, treści merytorycznych nauczanych przedmiotów oraz warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym sal wykładowych i ćwiczeniowych, ich wyposażenia i dostosowania do zadań dydaktycznych, dostępności do Internetu oraz oprogramowania komputerowego i zasobów biblioteki. Ocena zajęć dotyczy zgodności merytorycznej treści poszczególnych przedmiotów z programem kształcenia i założonymi efektami kształcenia oraz warunków realizacji kształcenia. Wspomagana jest przez anonimową ankietę dla studentów, w której pytani są oni o program kształcenia, kadre nauczającą, organizację procesu kształcenia i osiągnięte efekty uczenia się. Istotnym instrumentem oceny jakości procesu dydaktycznego są również okresowe hospitacje zajęć. Wyniki ankiety studenckiej oceniającej prowadzone zajęcia wraz z protokołami hospitacji wykorzystuje się do okresowej oceny pracowników, a także awansowania nauczycieli akademickich. W ocenie kadry dydaktycznej uwzględnia się ponadto działalność na rzecz rozwoju naukowego Uczelni oraz społeczności akademickiej, dlatego też powołana została Senacka Komisja ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich oraz, w Zakładzie Pedagogiki, Rada ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i Rada Programowa.

Monitorowanie kształcenia na ocenianym kierunku studiów polega na stałej analizie i ocenie kadry nauczającej z udokumentowanym dorobkiem naukowym w danej dziedzinie i dyscyplinie oraz dorobkiem dydaktycznym, jednak w wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji stwierdzono, iż **są wyraźne uchybienia w zakresie obsady zajęć dydaktycznych**, bowiem w wielu przypadkach zajęcia prowadzone są przez osoby nie mające właściwych kwalifikacji (np. obsada przedmiotu „socjologia” lub prowadzenie przez jedną osobę od kilku do kilkunastu przedmiotów, co uniemożliwia zachowanie właściwego poziomu jakości kształcenia).

Ocena oraz ulepszanie procesu kształcenia dla kierunku obejmuje wszystkie formy studiów (stacjonarne, niestacjonarne) oraz studia podyplomowe. Składa się ona z oceny: sylwetki absolwenta, programów i planów studiów, szczegółowych programów poszczególnych przedmiotów, realizowanego systemu punktowego (ECTS), wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych, wymagań stawianych pracom dyplomowym, wymagań i zakresu egzaminu dyplomowego, jednak i w tym przypadku stwierdzono uchybienia, bowiem **wzorcowe efekty kształcenia zostały zmodyfikowane** i dodane zostały dodatkowe efekty kształcenia. W sylabusach przedmiotowych także odnotowano **nieprawidłowości związane głównie z przepisywaniem punktów ECTS**. Zastrzeżenia budzą prace dyplomowe, w **których oceny są nieadekwatne do ich poziomu merytorycznego i metodologicznego**. Uwagi te nie znalazły odzwierciedlenia w przedstawionych protokołach z posiedzeń Rady Programowej, jak również Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Odbyły się trzy posiedzenia Rady Programowej, 10.10.2013 r., gdzie analizie poddano karty modułów przedmiotów, plan kształcenia na kierunku pedagogika, oraz macierz efektów kształcenia. **Rada Programowa zaproponowała zmiany, które nie zostały opisane w protokole**. Kolejne posiedzenie odbyło się 06.12.2013r.. Przedstawiono na nim propozycje nowego planu kształcenia na kierunku pedagogika i skierowano go do akceptacji przez nauczycieli na kierunku pedagogika oraz przez przedstawicieli studentów. Ostatnie posiedzenie odbyło się 14 marca 2014 roku, przy czym w protokole jest błąd (zamiast podać w treści protokołu datę: 14.03.2014 podano: 14.03.2013). Na posiedzeniu zdecydowano, iż nowy program kształcenia ma zostać przedstawiony Radzie Wydziału w dniu 10.04.2014 r.

Do wglądu zespołowi wizytującemu przedstawiono jeden protokół z posiedzenia Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia (nr 1/2013 z dnia 12.12.2013 r.), jednak przedmiotem posiedzenia były zmiany w zakresie specjalności na kierunku Socjologia. Sprawy związane z kierunkiem Pedagogika nie były przedmiotem posiedzenia tej Komisji.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku pedagogika są zobowiązane do przygotowywania programów autorskich oraz ich aktualizowania z uwzględnieniem treści wynikających z kierunkowych efektów kształcenia. Programy autorskie (obejmujące wykłady i ćwiczenia) zatwierdzane są przez Kierownika Zakładu i Kierownika Katedry w danym roku akademickim. Program autorski danego

przedmiotu publikowany jest w Internecie. Określone są wymagania dotyczące zaliczenia przedmiotów objętych planem studiów oraz stosowane kryteria ocen.

W ocenie realizacji efektów kształcenia pomaga zastosowanie matryc efektów kształcenia, analiza wyników osiągniętych przez studentów oraz analiza wyników ankiet studenckich. Doskonalenie efektów kształcenia odbywa się z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studenci i nauczyciele akademicy) i zewnętrznych (potencjalni pracodawcy, organizacje pozarządowe). Brane pod uwagę są również opinie absolwentów, którzy ukończyli Uczelnię i podjęli pracę zawodową. Weryfikacja efektów kształcenia opiera się na ich doświadczeniach i wskazywaniu tych efektów, których osiągnięcie ma największe znaczenie dla ich kariery zawodowej. Zakładane efekty kształcenia modyfikowane są z uwzględnieniem zmian zachodzących na rynku pracy. Wykorzystuje się również przykłady dobrych praktyk, obejmujące m.in. opracowania wykonane w innych jednostkach i w innych uczelniach.

Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia dokonuje się poprzez zaliczenia, egzaminy i proces dyplomowania. Dla kierunku Pedagogika przyjęto system oceny pracy studenta wynikający z form prowadzonych zajęć oraz zapisów systemu ECTS. Karty (moduły) przedmiotu przygotowywane są przez nauczycieli prowadzących poszczególne przedmioty. W karcie modułu przedmiotu są określone sposoby i kryteria oceny w skali 2-5.

Założenia weryfikacji efektów kształcenia na kierunku Pedagogika opracowane zostały przez Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia Zakładu Pedagogiki.

Sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są uzależnione od rodzaju efektów kształcenia:

a) W zakresie wiedzy – egzaminy pisemne lub ustne:

- formy egzaminów pisemnych: eseje, raporty, pytania otwarte, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru, dopasowania odpowiedzi itp.;

- egzaminy ustne są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów);

b) W zakresie umiejętności i kompetencji społecznych:

- projekty;

- eseje;
- studium porównawcze;
- studium przypadku;
- diagnoza sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka w rodzinie;
- prezentacje i wystąpienia indywidualne oraz zespołowe (prezentacje ustne, prezentacje oparte o przygotowane materiały wizualne z wykorzystaniem środków multimedialnych, analiza literatury).

Z przedstawionych protokołów z egzaminów i zaliczeń wynika, iż kryteria ocen są prawidłowo wskazane. Studenci uzyskali różne oceny i w żadnym z przedstawionych protokołów nie zostały wystawione jednakowe oceny wszystkim studentom.

Znaczącą formą weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest proces dyplomowania. W wyniku weryfikacji prac dyplomowych stwierdzono, iż tematyka prac jest zgodna z kierunkiem i specjalnością studiów, natomiast **zanotowano zawyżanie ocen zarówno przez promotorów, jak i recenzentów, w stosunku do prezentowanego poziomu merytorycznego i metodologicznego prac. Przygotowane recenzje były zbyt lakoniczne i miały charakter wyłącznie opisowy, bez odniesienia do wartości merytorycznej i poprawności metodologicznej pracy.**

Uczelnia wskazała dokumenty potwierdzające procedurę zatwierdzania tematyki prac dyplomowych. Istnieje jednak pewna niespójność, bowiem tematy prac zatwierdzane są przez Kierownika Katedry. Z dokumentacji wynika, że tematy prac licencjackich za rok akademicki 2013/2014 zatwierdzane były przez Kierowników Katedr i przedstawiane Dziekanowi Wydziału: Dokument KNHS-0705-04/14 (pismo do Dziekana). Natomiast zgodnie z uchwałą Senatu nr 40b/2009 tematy prac licencjackich podlegają zatwierdzeniu przez Prorektora ds. studenckich, który jak przypuszcza ZO nie jest w stanie odpowiadać za poprawność sformułowanych tematów prac dyplomowych zgodnie z kierunkiem studiów i specjalnością. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że zatwierdzanie tematów ma charakter formalny (lista tematów, nie podpisana, bez poprawek, jakby przyjęta do wiadomości).

Przygotowując pracę dyplomową student wykorzystuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte w toku studiów. Zasady postępowania związane z przygotowaniem pracy dyplomowej oraz egzaminem dyplomowym określa Regulamin Studiów Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Wprowadzeniem w proces dyplomowania jest proseminarium prowadzone na czwartym semestrze studiów. Wówczas promotorzy prac dyplomowych przedstawiają studentom wymagania formalne stawiane wobec prac dyplomowych oraz procesu dyplomowania. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem promotora. Wybór

promotora odbywa się na podstawie deklaracji wyboru promotora przez studenta. Promotorami dyplomowych prac są osoby ze stopniem naukowym profesora, doktora habilitowanego lub doktora. Promotor weryfikuje postępy pracy dyplomowej, weryfikuje jej treść, ocenia i wystawia opinie o pracy oraz zapobiega wszelkim formom naruszenia zasad ochrony własności intelektualnej. Temat pracy dyplomowej jest ustalany przed rozpoczęciem szóstego semestru studiów i zatwierdzany przez Kierownika Zakładu, Katedry i Dziekana. Wzór pierwszej strony pracy dyplomowej, wymogi edytorskie, sposób przygotowania pracy w wersji elektronicznej, oświadczenia studenta i promotora znajdują się na stronie internetowej Uczelni.

Wynikiem systemu zapobiegania zjawiskom patologicznym jest wdrożenie od roku akademickiego 2013/2014 procedury antyplagiatowej w Zakładzie Pedagogiki. Pozytywna weryfikacja antyplagiatowa oraz uzyskanie pozytywnych recenzji promotora i recenzenta stanowią warunek dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego. Ponadto student musi mieć zaliczone wszystkie przedmioty i praktyki przewidziane w planie studiów i programie kształcenia, złożyć wszystkie egzaminy i uzupełnioną kartę okresowych osiągnięć studenta. Egzamin dyplomowy zdaje się przed Komisją w formie ustnej. Po zaprezentowaniu pracy dyplomowej student udziela odpowiedzi na pytania o tematyce związanej z kierunkiem studiów i wybraną specjalnością. Przy ocenie egzaminu dyplomowego stosuje się skalę ocen obowiązującą w Uczelni. Ocena stanowi średnią arytmetyczną ocen uzyskanych z odpowiedzi na poszczególne pytania. Z egzaminu dyplomowego sporządza się protokół podpisany przez członków i przewodniczącego komisji.

Istotnym elementem weryfikacji efektów kształcenia są praktyki przewidziane programem studiów. W czasie odbywania praktyki student ma okazję sprawdzić zdobytą na Uczelni wiedzę i umiejętności. Realizacja programu praktyk zawarta jest w udokumentowanym Dzienniku Praktyk i raportach z praktyk. Nie we wszystkich przypadkach jednak stwierdzono adekwatność doboru placówki do specjalności, np. studenci resocjalizacji z profilaktyką społeczną realizowali praktyki tylko w szkołach.

Podczas odbywania praktyk studenci uczą się weryfikować zdobyte na zajęciach wiedzę i umiejętności. Istnieje kilka form odbywania praktyk. Są to praktyki organizowane przez Uczelnię w oparciu o porozumienia zawierane z różnymi podmiotami i instytucjami, w których studenci mają możliwość realizowania program praktyk. Studenci pedagogiki realizują praktykę indywidualną w wybranym przez siebie miejscu, z którym Uczelnia podpisuje porozumienie. Są to między innymi: Zespół Placówek Oświatowych i Przedszkolnych, Samorząd w Leśnej Podlaskiej, Żłobek Miejski w Białej Podlaskiej, Dom Dziecka w Komarnie, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Białej Podlaskiej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Terespolu, Ośrodek Kuratorski nr 1 przy Sądzie Rejonowym w Białej Podlaskiej, Przedszkole Niepubliczne im. Przyjaciół Kubusia Puchatka w Białej Podlaskiej, Przedszkole Integracyjne nr 16 w

Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe nr 15 w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe w Konstantynowie, Warsztat Terapii Zajęciowej w Międzyrzeczu Podlaskim, Parafialna Świątlica Charytatywna przy Kościele Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej, Zespół Szkolno-Przedszkolny i Przedszkole Samorządowe w Serelicach, Niepubliczne Przedszkole Akademia Przedszkolna w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe nr 14 w Białej Podlaskiej, Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży PERSPEKTYWA w Białej Podlaskiej, Przedszkole Samorządowe nr 7 w Białej Podlaskiej, Przedszkole Niepubliczne AKADEMIA MALUCHA w Białej Podlaskiej i in.. Uczelnia daje możliwość realizacji programu praktyk w jej jednostkach organizacyjnych, uznając, że są to szczególne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. W Jednostce istnieje możliwość odbywania praktyk w placówkach zagranicznych, a także możliwość udziału studentów w koloniach letnich i obozach organizowanych przez zakłady pracy, szkoły, towarzystwa, fundacje, organizacje i stowarzyszenia kościelne i społeczne oraz przedszkola. Dopuszcza się zaliczenia wykonywanej pracy, lub prowadzonej działalności gospodarczej na poczet praktyk, jeżeli student udokumentuje doświadczenie zawodowe lub prowadzenie działalności gospodarczej, w okresie nie krótszym niż czas trwania praktyki określony planami studiów i programami kształcenia. Rodzaj wykonywanej pracy bądź prowadzonej działalności gospodarczej musi być zgodny z ramowym programem praktyk.

Poprzez realizację praktyk, oraz udział w ćwiczeniach audytoryjnych, laboratoryjnych, projektowych pracach indywidualnych lub zespołowych studenci mogą zweryfikować poziom swojej wiedzy i umiejętności. **Wątpliwość budzi wskazanie jako placówki odbywania praktyk studenckich Ministerstwa Sprawiedliwości RP i jednostek organizacyjnych Uczelni. ZO uważa, że realizacja praktyki w Uczelni nie stwarza możliwości do osiągnięcia celów i efektów przypisanych praktykom.** Biorąc pod uwagę realizowany kierunek i specjalności należy **zgłosić także zastrzeżenia do takich placówek wyżej wskazanych jak: Żłobek Miejski w Białej Podlaskiej, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Białej Podlaskiej, Warsztat Terapii Zajęciowej w Międzyrzeczu Podlaskim.** Nie są to placówki, do pracy w których studenci są przygotowywani, nie stwarzają też żadnych możliwości do realizacji zadań praktyk. **Problematyczny jest również brak szkół (tylko jedna placówka szkolna tj.Zespół Szkolno – Przedszkolny) i placówek realizujących wychowanie resocjalizacyjne.**

W procedurach badania jakości kształcenia bardzo istotną rolę odgrywają studenci, którzy swoje uwagi dotyczące zajęć dydaktycznych wyrażają w anonimowych ankietach oceniających realizację programów kształcenia oraz pracy dydaktycznej wykładowców. Do wglądu przedstawiono raport z badań ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2013/2014. Badania zostały wykonane w miesiącach styczeń-luty. Studenci wypełniali anonimowo kwestionariusz ankiety. Udział w badaniach był dobrowolny. Kwestionariusz ankiety został zatwierdzony przez Senat 29.11.2013 r. (uchwała nr 99/2013). Przedstawiony raport wskazuje na wysoki poziom zajęć dydaktycznych. Przygotowanie pracowników do zajęć zostało ocenione przez studentów na maksymalną ocenę, jak

również w większości przypadków postawa nauczycieli wobec studentów. Studenci podkreślili łatwy dostęp do osób prowadzących zajęcia oraz jasne i zrozumiałe przedstawianie treści programowych. Rada ds. Jakości Kształcenia na kierunku Pedagogika na bazie przeprowadzonego procesu ankietyzacji sformułowała rekomendacje, iż należy motywować studentów do większej aktywności i kłaść większy nacisk na kształcenie umiejętności, a nie tylko wiedzy.

Raport z procesu ankietyzacji studentów nie uwzględnia liczby studentów objętych badaniem, wskazuje jedynie na dobrowolność i anonimowość badań. W czasie spotkania ze studentami jednak wszyscy podkreślali, iż wypełniali ankiety i byli informowani o ich wynikach, natomiast nie byli informowani, w jaki sposób wyniki badań będą wykorzystywane do doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia. Na spotkaniu z pracownikami podkreślano, iż bardzo trudno motywować studentów do angażowania się w budowanie systemu jakości, co potwierdziło się na spotkaniu ze studentami.

Studenci na spotkaniu z ZO pozytywnie ocenili rozkład zajęć. Otrzymany do weryfikacji rozkład zajęć semestru letniego i zimowego roku akademickiego 2013/2014 wskazuje, iż zajęcia planowane są w sposób racjonalny i zapewniają studentom możliwość odpoczynku oraz skorzystania z przerwy obiadowej. Liczebności grup ćwiczeniowych, laboratoryjnych, językowych i seminaryjnych zapewniają studentom możliwość efektywnej pracy i aktywnego uczestnictwa wszystkich członków grupy we wszystkich formach zajęć, co wpływa istotnie na poziom jakości kształcenia. Grupy wykładowe liczą od 19 do 70 osób, grupy ćwiczeniowe – od 13 do 30 osób, grupy laboratoryjne – od 9 do 14 osób, grupy lektoratowe – od 12 do 20 osób, grupy seminaryjne – od 7 do 15 i grupy proseminaryjne – od 7 do 15 (w zależności od poszczególnych lat i trybu studiów).

Doskonaleniu skuteczności systemu jakości kształcenia i diagnozowaniu jego słabych stron służy ocena nauczyciela akademickiego. Zgodnie ze Statutem PSW wszyscy nauczyciele podlegają okresowej ocenie. Ocena dokonywana jest nie rzadziej niż raz na dwa lata, lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej. Oceny nauczycieli akademickich dokonuje Komisja ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich (paragraf 82). Podstawę prawną przeprowadzania oceny stanowi paragraf 82-85 Statutu PSW oraz Regulamin Postępowania Komisji ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich. Nauczyciele akademiccy wypełniają arkusz ankiety, która składa się z trzech części: działalności naukowo-badawczej, działalności dydaktycznej i działalności organizacyjnej. Po wystawieniu ocen cząstkowych formułowana jest ocena ogólna: pozytywna, pozytywna warunkowo bądź negatywna. W razie potrzeby Komisja formułuje też zalecenia dla pracownika. Całościowa ocena pracowników odbywa się na podstawie arkuszy ocen wypełnianych przez pracowników na podstawie oceny studentów, hospitacji zajęć oraz informacji przekazywanych przez Sekcję Nauki i Wydawnictwa oraz Sekcję Kadr zebranych w zbiorcze zestawienie. Ostatnia ocena obejmowała okres za lata 2010-2012. W regulaminie postępowania Komisji ds. Okresowej Oceny Nauczycieli

Akademickich brak jest daty powstania dokumentu oraz informacji, przez kogo został zatwierdzony. Komisja ds. Okresowej Oceny Pracowników Dydaktycznych na posiedzeniu 19.12.2012 r. oceniła pracowników Instytutu Pedagogiki. Na posiedzeniu Komisji prezentowany był Instytut oraz informowano o sposobie przeprowadzenia hospitacji i ocenie pracowników przez studentów. Ocenionych zostało 23 pracowników z Instytutu Pedagogiki. Ocenę pozytywną uzyskało 18 osób, natomiast ocenę pozytywną warunkowo 5 osób. Nikt nie otrzymał oceny negatywnej. Komisja skierowała do pracowników zalecenia w zakresie poprawy aktywności dydaktycznej i organizacyjnej i zalecenia w zakresie rozwoju naukowego i aktywności naukowo badawczej.

W celu analizy efektów kształcenia ważnym mechanizmem służącym monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia jest monitorowanie przez Uczelnię karier absolwentów na rynku pracy. Jednostką zajmującą się badaniem losów absolwentów oraz weryfikacją efektów kształcenia na rynku pracy jest Uczelniane Biuro Karier powstałe dn. 3 grudnia 2012 roku. Wcześniej działało ono w ramach struktury organizacyjnej Uczelni na podstawie Uchwały nr 52 z dn. 24.11.2005 roku, ale nie stanowiło odrębnej jednostki. Biuro Karier monitoruje losy zawodowe absolwentów, gromadzi i udostępnia publikacje wydawnictw i materiały informacyjne o tematyce związanej z rozwojem osobistym i zawodowym oraz poruszaniem się na rynku pracy, prowadzi ono bieżącą współpracę z instytucjami i organizacjami rynku pracy. Pierwsze uzyskanie informacji o losach zawodowych absolwentów następuje po roku od ukończenia studiów. Zgodnie z Ustawą z dnia 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym art. 13 realizacja zadań monitorowania losów zawodowych absolwentów wymaga działań monitorujących w szczególności po 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Cykliczne działania umożliwiają wyznaczenie trendów zjawisk zachodzących pomiędzy rynkiem pracy a ofertą edukacyjną PSW. Uzyskiwanie informacji zwrotnych w drodze badania ankietowego absolwentów jest ważnym elementem oceny prawidłowości realizowanych programów kształcenia. Całość badań dotyczących kariery zawodowej absolwentów organizuje pełnomocnik Rektora ds. badania kariery zawodowej absolwentów, który wraz z Sekcją Praktyk i Biurem Karier po zakończeniu każdego roku akademickiego sporządza sprawozdanie (uchwała nr 36/2012 zatwierdzenie sprawozdania w zakresie monitorowania karier zawodowych absolwentów) i przekazuje do Komisji ds. Dydaktyki. Senat Państwowej Szkoły Wyższej przyjmuje sprawozdanie w zakresie monitorowania karier absolwentów.

W 2012 r. rozpoczęto pilotażowe badanie losów zawodowych absolwentów. Absolwenci, którzy obronili pracę dyplomową w 2012 r. w pierwszej kolejności (podczas zdawania karty obiegowej) wyrazili zgodę na udział w badaniu losów zawodowych absolwentów. Po roku od obrony pracy dyplomowej, tj. w lipcu 2013 r., Uczelnia rozpoczęła realizację zadania. Absolwenci wypełnili ankietę w wersji elektronicznej (Ankieta Absolwenta PSW 2013 r.). Do wglądu przedstawiono raport cząstkowy z monitoringu losów zawodowych absolwentów przygotowany przez Pełnomocnika Rektora ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów. W badaniu wzięło udział ponad 37%

absolwentów. Zdecydowana większość to absolwenci studiów stacjonarnych. Prawie 50% tej grupy kontynuowało naukę, a około 15% podjęło pracę. Prawie 8% zarejestrowało się w Biurze Pracy. Częstkowy raport zawierał wyłącznie informacje na temat statusu zawodowego studentów, nie otrzymano natomiast informacji z obszaru posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji i ich przydatności na rynku pracy. Z informacji od władz Wydziału wynika, że druga część raportu będzie dotyczyła analizy osiągniętych efektów kształcenia w kontekście wykonywanej pracy i przydatności na rynku pracy.

Bardzo ważne są też opinie pracodawców o absolwentach PSW odbywających praktyki zawodowe. Do tego celu służy ankieta skierowana do pracodawców. Uczelnia podtrzymuje ciągłość kontaktów z pracodawcami reprezentującymi lokalny rynek poprzez spotkania z pracodawcami oraz ich udział w konsultowaniu programów kształcenia. Po zakończeniu każdego roku akademickiego Biuro Karier sporządza sprawozdanie i przekazuje je Zespołowi ds. jakości kształcenia, który dokonuje analizy i składa ogólnouczelniane sprawozdanie Rektorowi i członkom Senatu. Zebrany materiał jest podstawą do ewaluacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Państwowej Szkole Wyższej im. Papież Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Sekcja Praktyk i Biuro Karier nieustannie poszerzają swoją działalność. Biuro Karier pełni istotną w Uczelni rolę w zakresie budowania Systemu Jakości Kształcenia.

W trosce o merytoryczną i metodyczną jakość zajęć dydaktycznych przeprowadzane są hospitacje. Plan hospitacji sporządza Dziekan Wydziału NZNS, a osoby hospitowane są informowane tydzień przed terminem hospitacji. Jak wynika z raportu hospitacji z dnia 27.03.2014, w semestrze zimowym zaplanowano 23 hospitacje. Z tego przeprowadzono 14 hospitacji. Kolejnych 9 zostanie przeprowadzonych w semestrze letnim. Pracownicy Zakładu Pedagogiki objęci są hospitacją raz w ciągu każdego roku akademickiego. Osoba dokonująca hospitacji posiada stopień naukowy co najmniej równy osobie hospitowanej. Uczelnia posiada zatwierdzony druk hospitacji zajęć, który zakłada różne rodzaje hospitacji: hospitację diagnozującą, doradczo-diagnozującą i kontrolno-oceniającą. Wyniki hospitacji są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników i w procesie awansowania nauczycieli akademickich z Zakładu Pedagogiki. Wyniki hospitacji są poufne i zostają udostępnione władzom Uczelni oraz hospitowanemu pracownikowi. W raporcie wskazano, iż w trakcie hospitacji wykładowcy byli dobrze przygotowani do zajęć. Wystąpiła zgodność celów osiągniętych z celami założonymi, oraz zgodność treści zajęć z zakładanymi treściami. Stosowano różnorodne metody prowadzenia zajęć i zajęcia były zgodne z sylabusem. Znalazło to swoje potwierdzenie w hospitowanych zajęciach w trakcie wizytacji, bowiem zajęcia te zostały bardzo wysoko ocenione. Dodatkowo, na podkreślenie zasługuje fakt, iż wszystkie zajęcia odbywają się w doskonałych warunkach, zarówno jeśli chodzi o pomieszczenia, jak również ich wyposażenie.

Na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych prowadzona jest ocena jakości kształcenia w zakresie analizy kadry naukowo-dydaktycznej oraz planów studiów i programów nauczania, oceny kadry dydaktycznej, ankietyzacji studentów i hospitacji zajęć. Prace te koordynuje Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia, a na poziomie Wydziału Wydziałowa Komisja Programowa i Oceny Jakości Kształcenia. Informacje dotyczące wyników ankiet studentów i absolwentów są podawane do wiadomości studentów i pracowników i dyskutowane w koleżeńskich organach Uczelni. Aktualne i kompletne informacje o ofercie dydaktycznej Zakładu Pedagogiki, a także na temat jakości kształcenia, dostępne są dla wszystkich zainteresowanych osób i zawierają one dane o zasadach rekrutacji, poziomach i formach studiów, sylwetce absolwenta, posiadanych uprawnieniach, stosowanych procedurach toku studiów, studiach podyplomowych i innych możliwościach kształcenia na danym kierunku studiów. Informacje dotyczące oferty dydaktycznej są udostępniane w wersji pisemnej (informatory, ulotki, plakaty) i elektronicznej (Internet). Dodatkowo Uczelnia prowadzi aktywne formy promocji studiów.

Wyniki monitorowania jakości procesu kształcenia oraz uzyskiwanych efektów, a także zmian wprowadzanych do programów kształcenia są upowszechniane na poziomie poszczególnych jednostek na kierunku pedagogika, a także wśród nauczycieli akademickich, których dotyczy ocena. Zostało to potwierdzone na spotkaniu z pracownikami, a także na spotkaniu ze studentami. Mankamentem jest jednak brak informacji dla studentów o wynikach dokonywanej przez nich ewaluacji jakości procesu kształcenia, a także ich poziomu wiedzy na temat Krajowych Ram Kwalifikacyjnych. Pracownicy wskazywali iż bardzo trudno jest zaangażować studentów i pomimo szerokiej informacji ich zainteresowanie w tym obszarze jest bardzo słabe.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni

Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych włącza w proces zapewnienia jakości kształcenia na kierunku pedagogika zarówno interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Studenci biorą udział w pracach projakościowych. W przeprowadzanych ankietach ewaluacyjnych mają możliwość oceny zajęć i kadry naukowo-dydaktycznej. Ankiety przeprowadzane są po zakończeniu każdego semestru zajęć. Studenci wchodzi także w skład zespołów jakości, na zasadach pełnoprawnych członków. W ocenie przedstawicieli studentów ich głos jest brany pod uwagę przez Władze Wydziału. Ponadto w sposób zadowalający działa nieformalny system zapewniania jakości kształcenia wynikający z partnerskich relacji pomiędzy studentami, nauczycielami oraz administracją Wydziału.

Nauczyciele akademicki czynnie zaangażowani są w proces jakości kształcenia. Ich udział i zadania dotyczące tworzenia kultury jakości zostały opisane powyżej.

Uczelnia posiada podpisane porozumienia o współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz opinie interesariuszy na temat planu studiów i efektów kształcenia na kierunku Pedagogika. Placówki, z którymi zostały podpisane porozumienia oraz od których zostały uzyskane opinie to: zespoły szkół, przedszkola, bursy szkolne, internaty, zespoły szkół specjalnych oraz zakład karny. Przedstawiono do wglądu dwanaście opinii dotyczących programu kształcenia na kierunku Pedagogika, w tym również z zakresu kształcenia praktycznego.

W roku akademickim 2013/2014 odbyły się dwa posiedzenia Rady ds. Jakości Kształcenia na kierunku pedagogika, z udziałem interesariuszy zewnętrznych. Opiniowano nowy program kształcenia na kierunku Pedagogika oraz organizację praktyk studenckich, analizowano również karty modułów przedmiotów i macierz efektów kształcenia. Interesariusze wyrazili pozytywną opinię wskazując na konieczność drobnych korekt, które nie zostały uwzględnione w protokole.

Przedstawiono do wglądu również harmonogram współpracy Zakładu Pedagogiki PSW z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W zasadzie jednak dotyczył on współpracy w obszarze działalności społecznej, a nie dydaktycznej. Jedynie dwa spotkania z harmonogramu planowane w kwietniu i w maju 2014r. związane miały być z tymi zadaniami, bowiem planowano spotkanie Rady Programowej Zakładu Pedagogiki z wychowawcami Zakładu Karnego w Białej Podlaskiej i Zakładu Karnego z Zabłocia. Natomiast spotkanie planowane w maju, poświęcone ma być innowacjom pedagogicznym wychowania przedszkolnego. W ramach tego, Zespół ds. Programów ma spotkać się z dyrektorami przedszkoli z Białej Podlaskiej. Pozostałe formy współpracy dotyczyły wspólnej organizacji imprez, konferencji, oraz udziału interesariuszy w zajęciach dydaktycznych. Uczelnia prowadzi bardzo aktywną współpracę ze środowiskiem lokalnym i aktywnie uczestniczy w życiu społecznym, studenci włączani są w liczne akcje społeczne.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+/-	+	+	+/-	+

umiejętności	+/-	+/-	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+/-	+/-	+	+	+/-	+

+ - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

+/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia posiada swoją strukturę, jak również wewnętrzne dokumenty regulujące jego funkcjonowanie. Funkcjonowanie tego systemu jest jednak na początkowym etapie, ze względu na krótki okres działalności nowej jednostki jaką jest Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych.. Uczelnia systematycznie modyfikuje System i wprowadza udoskonalenia. Wynikiem niewłaściwej działalności powołanych do życia Komisji i zespołów jakościowych jest przyjęcie niepoprawnych efektów kształcenia, brak nadzoru na realizacją zasad dotyczących punktów ECTS, zatwierdzanie niepoprawnie dobranych do specjalności placówek praktyk,

Proces dyplomowania wymaga doskonalenia, szczególnie kontrola jakości prac dyplomowych, w tym formułowanie tematów prac dyplomowych. Szczególnej modyfikacji wymagają recenzje prac dyplomowych, które są bardzo lakoniczne i często nieadekwatne w stosunku do poziomu merytorycznego i metodologicznego pracy. Istnieje również pewna nieścisłość w zakresie odpowiedzialności za tematy prac dyplomowych, bowiem w Uchwale nr 40b/2009 Senatu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 28.08.2009 w sprawie tematów prac licencjackich zatwierdza Prorektor ds. studenckich. Natomiast w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia odpowiedzialni za zatwierdzenie tematów prac dyplomowych są Kierownicy Katedr.

Struktura Wewnętrznego Systemu zapewnienia Jakości Kształcenia wymaga doprecyzowania bowiem nie jest jasny zakres zadań wszystkich komisji, jak również ich wzajemne powiązania i zależności.

Procedury z zakresu systemu jakości kształcenia są trudne do identyfikowania, gdyż wszystkie dokumenty, które budują system jakości nie są zebrane w jeden system. Funkcjonują one odrębnie, podobnie jak działające komisje. Skutkuje to dużym utrudnieniem weryfikacji jakości kształcenia co ma swoje odzwierciedlenie w niekiedy występujących błędach, np. w obsadzie zajęć (jest niezgodna z posiadanymi kwalifikacjami np. przedmiot socjologia), pracach dyplomowych, w których oceny są nieadekwatne do prezentowanego poziomu, pracach etapowych, które najczęściej weryfikują efekty z zakresu wiedzy, przy jednoczesnym zakładaniu efektów z zakresu kompetencji i umiejętności społecznych.

2) W procesie zapewniania jakości i budowania kultury jakości uczestniczą zarówno nauczyciele akademicy jak i studenci, którzy wchodzi w skład powołanych komisji i zespołów jakościowych. W procesie tym biorą udział także interesariusze zewnętrzni, z którymi Jednostka ma sformalizowaną współpracę na mocy podpisanych porozumień.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
3	program studiów				X	
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna		X			

6	prowadzenie badań naukowych⁴	odstąpiono od oceny				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prowadzi kształcenie na kierunku pedagogika, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Dla realizacji procesu kształcenia zatrudnia 36 nauczycieli akademickich, z których 10 tworzy minimum kadrowe. Kwalifikacje większości z nich gwarantują wysoką jakość kształcenia. Jednostka dysponuje znakomitą bazą lokalową, której ponadstandardowe wyposażenie pozwala w sposób innowacyjny i zgodny z wymaganiami czasu realizować treści kształcenia. Niewątpliwym walorem Jednostki jest duża dbałość o rozwój naukowy zatrudnionej kadry przejawiająca się w finansowaniu przewodów awansowych, wydawnictw, staży naukowych czy uczestnictwa w konferencjach. Działania te – warte pozytywnej oceny – służą realizacji najważniejszego celu strategicznego Uczelni, jakim jest przekształcenie Państwowej Szkoły Wyższej w Akademię Białą. Badania naukowe prowadzone przez zatrudnioną kadre, właściwie angażujące studentów- mimo iż nie oceniane z powodu prowadzenia studiów tylko I stopnia zasługują na uznanie oraz przekonanie, iż mają one wpływ na jakość procesu kształcenia. Uczelnia wypracowała założenia WSZJK, których realizacja może zapewnić wysoką jakość kształcenia i niekwestionowane miejsce w regionie.

Mimo tych wszystkich pozytywów, Uczelnia musi podjąć działania naprawcze umożliwiające realizację aspiracji związanych z utworzeniem Akademii, a także działania pozwalające na dostosowanie procesu kształcenia do wymagań określonych obowiązującym prawem. Tak więc powinna dokonać korekty przyjętych efektów kształcenia, sylabusów, zasad przypisywania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów. Powinna także zrewidować proces dyplomowania i odnieść się do miejsc realizacji praktyk studenckich. Rzeczą najistotniejszą zaś wydanie się, zagwarantowanie właściwej obsady zajęć dydaktycznych.

⁴ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Stosowanie dotychczasowej praktyki nie tylko nie koreluje z aspiracjami przekształcenia Uczelni w Akademię, ale także z oczekiwaniami dotyczącymi Państwowej Szkoły Wyższej. Wszystkie działania naprawcze prowadzą się do obowiązku wprowadzenia w życie akademickie wszystkich opracowanych procedur systemu jakości kształcenia. Pożądana jest również zmiana misji Uczelni tak, by zaznaczała ona istnienie kierunku pedagogia w jej strukturach.

Przygotowana przez Uczelnię odpowiedź na raport oceny programowej dokonanej przez ZO PKA na kierunku pedagogika zasługuje na duże uznanie. Uczelnia wykonała ogromną pracę – od modyfikacji misji i strategii rozwoju, przez zmianę efektów kształcenia, sylabusów przedmiotowych, planów studiów, obsady zajęć, po zmiany w procedurach WSZJK. Wszystkie wskazane przez ZO PKA nieprawidłowości zostały usunięte, w związku z czym można stwierdzić, że kształcenie na kierunku pedagogika prowadzone w PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej gwarantuje osiągnięcie wszystkich przyjętych efektów kształcenia, a tym samym realizację sylwetki absolwenta.

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ⁵	odstąpiono od oceny				

⁵ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			